

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**2025 YILI
AĞRI İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
FAALİYET RAPORU**

Aralık 2025

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TABLOLAR	3
İL MÜDÜRÜ SUNUŞU	5
I) GENEL BİLGİLER	6
A. MİSYON VE VİZYON	7
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	8
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	13
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü	13
2. Teşkilat Yapısı	14
3. Fiziksel Yapı	15
4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı	17
5. İnsan Kaynakları	18
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	19
II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	20
A. SUNULAN HİZMETLER	21
1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	21
2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	23
3. Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü	34
4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	38
5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	40
6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	42
7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	45
8. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	46
9. Diğer birimler	46
B. MALİ BİLGİLER	47
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	47
III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	51
IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER	55
V) EK TABLOLAR	58

TABLÖLAR

Tablo 1: Bina Varlığı	15
Tablo 2: Araç Durumu.....	16
Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)	17
Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı	18
Tablo 5:Ağrı Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları.....	21
Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları	21
Tablo 7: İthalat ve İhracat İşlem Dağılımı	22
Tablo 8: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı	22
Tablo 9: Ağrı İli Tarla Bitkileri Verileri.....	23
Tablo 10: Ağrı İli Meyve Üretim Verileri	24
Tablo 11: Ağrı ili Sebze Üretim Verileri	24
Tablo 12: Ağrı ili Örtü altı üretim Verileri	25
Tablo 13: Bitkisel Üretime Yönelik Destekleme Dağılımı	25
Tablo 14: Organik Bitkisel Üretim Verileri (2024 Yılı).....	26
Tablo 15: Tohumculuk Çalışmaları Dağılımı	28
Tablo 16: İl geneli yıllara göre kayıtlılık oranları.....	28
Tablo 17 : Tarım Park Yerleşkesine Eğitim Veya Kiralamak İçin Alınan	29
Tablo 18: Tarım Alet-Ekipmanların Yıllara Göre Kullanım Değerleri Tablosu	30
Tablo 19: Serada Ekilen Sebze Çeşitleri Tablosu.....	31
Tablo 20: Seraların Haftalık Hasat Verimleri Tablosu	31
Tablo 21: Demonstrasyon Alanlarında Ekilecek Tohum Çeşitleri Tablosu.....	33
Tablo 22: Arpa Çeşitlerimizin Ortalama Hasat Verim Tablosu	33
Tablo 23: Buğday Çeşitlerimizin Ortalama Hasat Verim Tablosu	33
Tablo 24: Ağrı İli Hayvan Varlığı Tablosu	34
Tablo 25: Ağrı İli 2025 Yılı Hayvancılık İşletme Sayıları Tablosu.....	35
Tablo 26: Hayvancılık Desteklemeleri Tablosu	35
Tablo 27: Aşılama Tablosu	36
Tablo 28: Ulusal Kalıntı İzleme Programı Tablosu.....	37
Tablo 29: 2025 Yılı KKYDP(Altyapı) Kapsamında Hibe Sözleşmesi İmzalan Projelerin Dağılımı	40
Tablo 30: Ağrı İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı.....	41
Tablo 31: TARSİM Kapsamında Yapılan Tarım Sigortaları	43
Tablo 32: Tarım sayımı kapsamında yapılan anket sayısı	44
Tablo 33: TÜKAS kapsamında TBS kayıt tablosu	44

Tablo 34: Ağrı İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu	48
Tablo 35:Ağrı İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi (TL)	48
Tablo 36: Ağrı İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)	49
Tablo 37: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım	59
Tablo 38: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılımı	60
Tablo 39: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet).....	62
Tablo 40: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı.....	63
Şekil 1: Ağrı İli Siyasi Haritası	13

İL MÜDÜRÜ SUNUŞU

Tarım ve Orman Bakanlığı olarak vizyonumuz, Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda tarım, orman ve su kaynaklarının sürdürülebilirliğini sağlayarak gelecek nesiller için güvenli bir yapı oluşturmaktır. Bakanlığımız, tüm çalışmalarını bu vizyon çerçevesinde kararlılıkla sürdürmektedir.

Tarım ve ormancılık alanında geniş sorumluluklar üstlenen Bakanlığımız; toprak ve su kaynakları ile orman varlığını koruyarak üretimde verimliliği ve kaliteyi artırmayı amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra üreticilerimizin emeğini ve alın terini korumak, vatandaşlarımızın gıda güvenliğini teminat altına almak için faaliyetlerimize devam etmekteyiz.

Ağrı ilinde coğrafi konum, iklim koşulları, ekolojik yapı ve sosyokültürel özellikler tarımsal faaliyetleri zorunlu hale getirmiştir. Bu durum ilin hem sosyal hem de ekonomik yapısında tarımın temel unsurlardan biri olmasına yol açmıştır. Ağrı da tarım ve hayvancılık yalnızca tarım teşkilatının ya da sektör paydaşlarının ilgi alanıyla sınırlı kalmamış günlük yaşamın, ulaşımın, iş gücünün, eğitimin, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının, finans ve ekonominin önemli bir parçası haline gelmiştir. Bu bütünleşme sürecinde özellikle doğal kaynaklar ve insan kaynağı başta olmak üzere sahip olunan tüm potansiyelin etkin şekilde kullanılabilmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

Bu kapsamda; mevcut üretim gücümüzden yararlanarak sürdürülebilirlik, verimlilik, kalite, kayıtlılık ve sektöre yapılan yatırımları artırmak suretiyle günümüzün ve geleceğin zorluklarına karşı güçlü çözümler geliştireceğiz. Bu sayede Ağrı'nın ve ülkemizin tarımsal gelişimine katkı sağlamayı sürdüreceğiz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde; planlı, dirençli ve gelişime açık bir tarım ve ormancılık sektörü inşa ederken, kırsal alanlarda yaşam kalitesini ve refah düzeyini yükseltmeyi amaçlıyoruz.

Bakanlığımız, önümüzdeki dönemde de tüm faaliyetlerini aynı hassasiyet ve kararlılıkla sürdürecektir. Bu çerçevede hazırlanan 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu kamuoyunun bilgisine sunar, emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Mehmet HÜSEYİNOĞLU
İl Tarım ve Orman Müdürü

I) GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Tarım ve Orman Bakanlığı 2024-2028 Plan döneminde;

Misyonumuz;

“Tarım, orman ve su kaynakları ile doğal ekosistemleri koruyarak verimli ve sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi ve kırsal kalkınmayı sağlamak amacıyla politikalar belirlemek ve uygulamak”

Vizyonumuz;

“Türkiye Yüzyılında; tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek”

Temel Değerlerimiz;

- Bilimsellik
- Erişilebilirlik
- Kayıtlılık, saydamlık, hesap verebilirlik ve güvenilirlik
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik ve kalite
- Hizmet ve paydaş odaklılık
- Ulusal stratejilere uyumluluk
- İşbirliğine açıklık ve katılımcılık
- Yetkinlik
- Tarımsal üretimi artırmak için sektöre yatırım

olarak belirlenmiştir.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

İl Müdürlüğümüz Bakanlığımızın Taşra Teşkilatının, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergesi kapsamında,

- Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
- Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü
- Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü
- Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
- Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

olmak üzere 8 şube müdürlüğü tarafından iş ve işlemlerini yürütmektedir.

Ağrı ili Merkez İlçe ve 7 İlçe Müdürlüğünce il genelinde faaliyet konularını yürütülmektedir.

İl Müdürlüğümüzün görev tanımı,

- a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,
- b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,
- c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleştirilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile iş birliği yapmak,
- ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla iş birliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,
- d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- e) Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,
- g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,
- ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları gerekse

- Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,
- h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- ı) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,
- i) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik gibi merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,
- j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek
- k) Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,
- l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,
- m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,
- o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,
- ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet-makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenilirliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,
- r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili

her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

ş) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,

y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

y) Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,

z) Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,

aa) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,

cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek,

Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,

çç) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,

dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.

ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,

ff) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,

gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,

hh) İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,

ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,

ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İlde bulunan toprak-bitki –sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin

Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

pp) İlde kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,

ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak, tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.

uu) Sivil savunma, afet, acil durum, seferberlik ve savaş hali ile koruyucu güvenlik hizmetlerini mevzuata uygun olarak sivil savunma uzmanları eliyle yürütmek.

üü) Kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını ve istihdamını sağlamak, kadın örgütlerini ve girişimci kadınları desteklemek, kırsalda kadının konumunu iyileştirmek, fiziksel ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini düzenlemek ve kapasitesini artırmak için gerekli çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

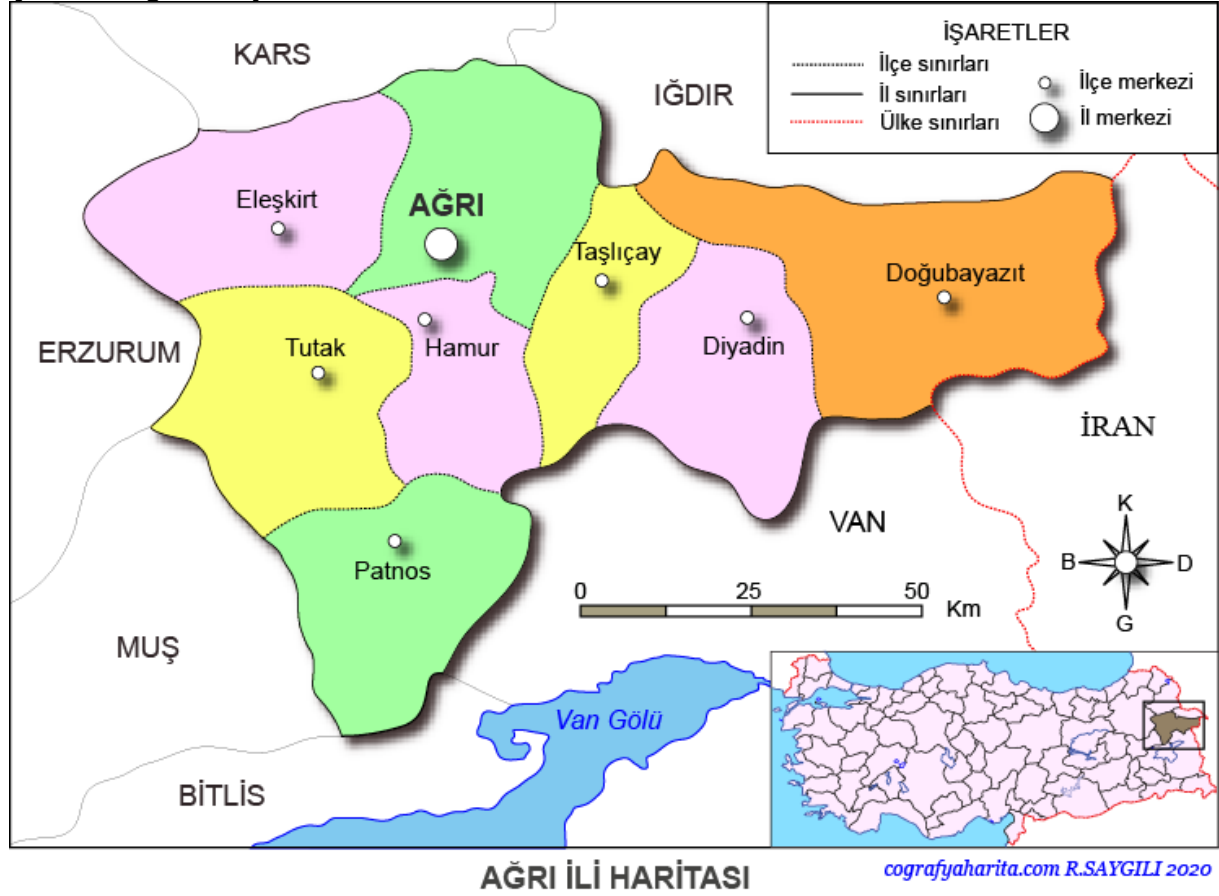
vv) (Ek: 28.8.2015 tarihli ve 38 sayılı Olur) İlçe müdürlüklerinin kurulmadığı yerlerde bu Yönerge ile belirlenmiş görevlere ilişkin iş ve işlemleri yapmak,

yy) Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

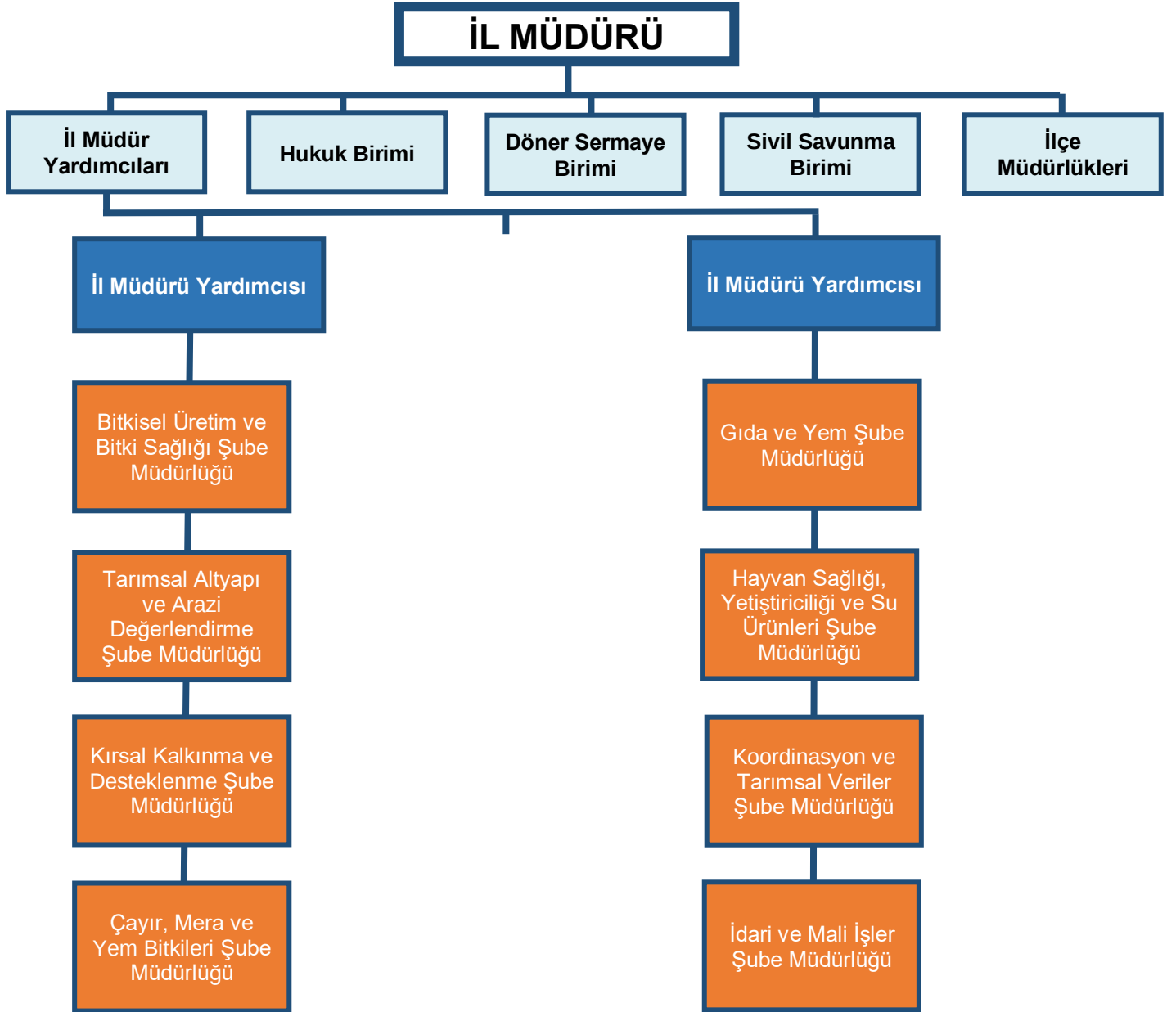
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü

Şekil 1: Ağrı İli Siyasi Haritası

- Nüfus (TÜİK) : 495.914 kişi
- Yüzölçümü : 11.099 bin dekar (1109 km²)
 - Orman Alanı (TÜİK) : 46,73 bin dekar (Yüzölçümünün %0,42)
 - Toplam Tarım Alanı (TÜİK) : 3.426,84 bin dekar (Yüzölçümünün %31)
 - Çayır-Mera Alanı (TÜİK) : 5.427,31 bin dekar (Yüzölçümünün %49)
 - Sulamaya Açılan Alan (DSİ) : 183,5 bin da
- Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (2024 TÜİK) : 98.615 Milyon TL
- Tarımsal Hâsıla (2024 TÜİK) : 19.505 Milyon TL
- İhracat (2024 TÜİK) : 600 Milyon TL (Yıllık)
- Tarımsal İhracat (2024 TÜİK) : 275 Milyon TL (Yıllık)

2. Teşkilat Yapısı

3. Fiziksel Yapı

İl Müdürlüğümüzün merkezde 2 ilçelerde 7 adet olmak üzere toplam 9 adet hizmet binası bulunmaktadır. Ayrıca Merkez ilçede İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüze ait 226 m² alana sahip bina düzenlenerek Çiftçi Eğitim Merkezi'ne (toplantı odası, tarım kütüphanesi ve dinleme ikram odası) dönüştürülmüştür. TRT Park alanındaki 2.000 m²'lik alanda, çiftçilerimizin ekimden hasata kadar ihtiyaç duyduğu, farklı üretim alanlarında kullanılabilecek 161 adet alet-ekipmanın bulunduğu Makine Park tesisinin yanı sıra bir de Tarım Müzesi kurulacaktır. 40 dekar alanda ise bitkisel ürün desenimizi çeşitlendirecek sera ve demonstrasyon alanlarını bulunduran uygulamalı eğitim alanları oluşturulmuştur

Tablo 1: Bina Varlığı

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
İl Müdürlüğü	Ana Hizmet Binası	2010	1962	Hazine
	Ek Hizmet Binası Mantar Deposu ve Garaj	3504.19- 1834.438	1981	Hazine
	Lojmandan Ek Hizmet binasına dönüştürülmüş	3504.19- 194.27	1980	Hazine
İlçeler Toplam	Hizmet Binası	36008-4195		
	Lojman	344		

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 8) içerisinde verilmektedir.

İl Müdürlüğümüzün merkezde 15 ilçelerde 19adet olmak üzere toplam 30 adet hizmet aracı bulunmaktadır.

Tablo 2: Araç Durumu

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model	Adet			
İl Müdürlüğü				-	
Makam Aracı	2022	-	1	-	1
Binek	2018	2	-	-	2
Panel van	2024	2	-	-	2
Panel van	2015	1	-	-	1
Pikap	2005	1	-	-	1
Pikap	2011	2	-	-	2
Pikap	2012	4	-	-	4
Pikap	2013	1	-	-	1
Pikap	2014	1	-	-	1
Frigorifik kasa kamyon	2011	1	-	-	1
Traktör	2021	1	-	-	1
Minibüs	2015	1	-	-	1
Panel van	2023	-	6	-	6
Pikap	2023	-	10	-	10
İlçeler Toplam *		8	11		17
Genel Toplam		17	17		34

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 9) içerisinde verilmektedir.

4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bakanlığın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi, internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları, bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ, büyük veri alanlarında çalışmalar yürütülmektedir

Ayrıca İl Müdürlüğümüz merkez ve ilçelerde sahip olduğu donanım araçlarına ve teknolojik kaynaklara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)

Malzemenin Adı	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
Masaüstü Bilgisayar	137	137	274
Dizüstü Bilgisayar	16	25	41
Tablet Bilgisayar	1	-	1
Yazıcı	82	73	155
Faks	3	-	3
Fotokopi Makinesi	5	7	12
Projeksiyon Cihazı	3	-	3
Tarayıcı	6	7	13
Telefon	56	39	95
Modem	3	-	3
Fotoğraf Makinesi	5	-	5
Kamera	1	-	1
Video	-	-	-
Yazılım Lisansı	-	-	-
.....			

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 10) içerisinde verilmektedir.

5. İnsan Kaynakları

İl genelinde 194 kişi memur 30 kişi işçi ve 75 Kişi 4/B sözleşmeli personel olmak üzere 299 kişi görev yapmaktadır.

Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

ÜNVAN	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
İl Müdürü	1	-	1
İl Müdür Yardımcısı	2	-	2
Şube Müdürü	8	-	8
İlçe Müdürü	-	7	7
AVH	-	-	-
GİH	10	7	17
THS	60	31	91
SHS	31	30	61
YHS	2	5	7
4/B Sözleşmeli	18	57	75
İşçi	23	7	30
Hizmet Alımı (Şoför vb.)	-	-	-
Toplam	155	144	299

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı
Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 11) içerisinde verilmektedir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, kurumumuz tarafından sunulan bütün hizmetler ve bu hizmetlerin standartları belirlenmiş ve kurum girişine görülebilir yerde panolarda asılmıştır. İç Kontrol Standartları Tebliği kapsamında, İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, izlenmesi ve geliştirilmesi için yeni birim risk ekibi oluşturularak Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığına bildirilmiştir. Bakanlık Risk Eylem Planında belirlenen iyileştirme stratejilerinin belirlenen takvime göre uygun olarak 30 Haziran 2025 ve 1 Ekim 2025 tarihlerinde Bakanlığımızın “Birim Risklerinin Değerlendirilmesi” kısmına veri girişi yapılmış Bakanlık Risk Yönetimi Eylem Planına alınmayan riskler belirlenerek İç Kontrol Sistemi’ne girişi yapılmıştır.

- İl Müdürlüğümüzde 2025 yılında (Faaliyet Raporuna esas yıl içerisinde) 36 risk mevcut olup 36 risk devam etmektedir.
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerden 5 uyum sağlanmıştır. Haziran ve Aralık aylarında Uyum Eylem Planının uygulama sonuçlarının izlenmesi yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığına raporlanmıştır.
- Haziran ve Aralık aylarında İç Kontrol Sistemi Soru Formu doldurularak Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.
- Personel görev tanımlarına ilişkin revizyonlar yapılmıştır.
- İl Müdürlüğümüzde 2025 Yılında denetim gerçekleştirilmiş olup denetim sonucunda 6 tespit/öneri yer almaktadır. Söz konusu tespitler için yapılacak faaliyetler denetim birimine bildirilmiştir(denetim yapılması durumunda yazılacaktır.).
- İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir..

II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. SUNULAN HİZMETLER

1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü

1.1. Gıda Denetim ve Denetçi Sayıları

2025 yılı içerisinde 240 adet gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler üreten iş yerlerine 56 kontrol görevlisi tarafından 654 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2006 adet gıda satış ve toplu tüketim yeri gıda işletmelerine 4429 denetim gerçekleştirilmiştir. İlimizde 2025 yılı 2377 adet gıda ve yem işletmesine toplam 5281 denetim yapılmıştır.

Gıda denetim çalışmaları 11'i il merkezinde olmak üzere toplamda 56 kontrol görevlisi tarafından yürütülmektedir.

1.2. Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İl genelinde 2377 işletme bulunmakta olup işletmelerin dağılımları aşağıdadır.

Tablo 5:Ağrı Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

İLÇELER	Satış toplu tüketim işletme Sayıları	Yem işletme sayıları	Üretim işletme sayıları	Diğer işletmeler	Toplam işletme sayıları
Merkez	644	29	89	35	797
Diğer ilçeler	1362	56	151	11	1580
TOPLAM	2006	85	240	46	2377

1.3. Konularına Göre Denetim Sayıları

İl genelinde denetim çalışmaları kapsamında 5281 denetim hizmeti yürütülmüştür.

Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları

Denetim Sebebi	Denetim Sayısı
Alo 174 Gıda Hattı	125
Bakanlık/İl/UKİP Yıllık Numune Alma Planı	39
CİMER	11
Rutin Denetim	4291
İthalat/İhracat Denetimi	2449
İzlenebilirlik Denetimi	0
Onay/Şartlı Onay/Kayıt Denetimi	15
Takip Denetimi	206
Yem Denetimi(rutin)	170
Diğer	424

1.4. Olumlu/Olumsuz Numune Sayıları

2025 yılı içerisinde il genelinde Merkez ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yapılan denetimler sırasında 150 adet ürün numunesi alınmıştır. Alınan numunelerin 136 adedi uygun, 5 adedi ise uygunsuz olarak tespit edilmiştir.

1.5. İdari Para Cezaları

İlimiz genelinde 2025 yılı içerisinde yapılan denetim ve numune sonuçlarına göre; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu'nun 40. ve 41. Maddeleri gereği 3.151.866 TL değerinde 66 adet İdari Para Cezası uygulanmıştır.

1.6. İthalat ve İhracat Rakamları

Tablo 7: İthalat ve İhracat İşlem Dağılımı

DENETİM TÜRÜ	SAYI
Gerçekleşen Denetim	5808
Düzenlenen İthalat Belgesi	5644
Düzenlenen İhracat Belgesi	0
İhracata Yönelik Alınan Numune	0
İthalata Yönelik Alınan Numune	2397
Mahrecine İade	164

1.7. Tütün ve Alkol Verileri

İl genelinde tütün ve alkol satan iş yerlerine toplam 98 belge düzenlenmiştir.

Tablo 8: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı

İl Genelinde Tütün Ve Alkol Satan İş Yerleri	Verilen Belge Sayısı
Perakende alkollü içki satıcısı	5
Perakende tütün satıcısı	79
Nargilelik tütün mamulü sunum uygunluk belgesi	10
Alkollü içki toptan satıcısı	0
Etil alkol ve metanol toptan satıcısı	0
Tütün mamulü toptan satıcısı	3
Açık içki satıcısı	1
Toplam	98

1.8. Okullarda Eğitim Verilen Öğrenci Sayıları

25 okulda 1356 öğrenciye gıda güvenilirliği ve gıda israfı konusunda eğitim verilmiştir.

1.9. Diğer Faaliyetler

Güvenilir gıda temini kapsamında; ekmek çeşitleri ve unlu mamuller üretim yerlerinde faaliyet gösteren fırıncılara yönelik gıda güvenliği ve hijyen eğitimi verilmiştir. Kontrol görevlilerimiz tarafından coğrafi işaretli ürünlere yönelik denetimler gerçekleştirilmiştir. Dünya Süt Günü kapsamında ilkokul öğrencilerine süt ve süt ürünlerinin önemi

hakkında bilgilendirme eğitimi düzenlenmiştir. Pansiyonlu okulların mutfak personeli ve yöneticilerine yönelik hijyen eğitimi verilmiştir.

2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

2.1.Bitkisel Üretim Verileri ve Bitkisel Üretimde Öne Çıkan Ürünler

Tarla Bitkileri

İlde tarımı yapılan tarla grubu ürünlerin tamamına yakını doğrudan veya dolaylı olarak hayvancılık sektörünü destekler ürün deseninden oluşmaktadır.

Tablo 9: Ağrı İli Tarla Bitkileri Verileri

Ürün	2024		2025	
	Alan (da)	Üretim (Ton)	Alan (da)	Üretim (Ton)
Arpa (Diğer)	762.544	180.268	657.835	160.434
Ayçiçeği (Çerezlik)	14.118	3.916	24.462	6.612
Ayçiçeği (Yağlık)	9.215	2.409	16.330	3.650
Buğday (Diğer)	969.216	228.878	1.010.466	298.291
Çayır Otu	776.555	221.554	815.935	235.677
Diğer	2.655	638	3.248	507
Fasulye (Kuru)	1.670	482	2010	583
Fiğ (Y. Ot)	28.187	14.167	25.919	12.913
Korunga (Y. Ot)	67.038	44.752	66.418	44.249
Mısır (Slaj)	2.647	13.685	3.603	19.530
Patates (Diğer)	2.060	4.230	1.085	1902
Şeker Pancarı	49.800	211.792	41.670	242.855
Tritikale (Y.Ot)	2.053	1.046	13.123	702
Yonca (Y. Ot)	198.726	194.458	201.222	186.522
Yulaf (Y. Ot)	2.727	1.284	9.271	3.775
TOPLAM	2.889.211	1.123.559	2.892.597	1.218.202

Meyve

İlimizde 2018 ve 2020 yılları arasında uygulanan İl Özel İdaresi Kaynaklı meyveciliği Geliştirme Projesi ve 2024 yılında gerçekleştirilen Meyveciliğin geliştirilmesi Projeleri kapsamında üretim alanlarında artış gözlemlenmiştir. İlimiz Ekonomisinin ağırlıklı olarak Hayvancılık ve Tarla bitkileri üretimine bağlı olması nedeniyle meyvecilik genelde zati ihtiyacı gidermeye yönelik olarak yapılmaktadır. Üretim alanı ve Üretim miktarının hibe kaynaklı projelerin olmaması durumunda artış beklenmemektedir.

Tablo 10: Ağrı İli Meyve Üretim Verileri

Ürün	2023		2024	
	Meyvelik Alanı (da)	Üretim (Ton)	Meyvelik Alanı (da)	Üretim (Ton)
Elma	1241	730	1325	714
Armut	263	168	261	162
Kayısı	312	67	235	61
Kiraz	140	27	125	26
Vişne	168	46	140	44
Erik	70	11	70	5
Ceviz	780	22	662	23
TOPLAM	2974	1071	2818	1035

Sebze

Sebze üretim alanları genellikle hane tüketimleri ve kısmen ticari amaçla yapılmaktadır. Ticari amaçlı sebze üretim alanları çok yaygın olmamakla birlikte yaygınlaştırılmasına yönelik yukarıdaki tabloda yer alan ürün alanlarının artırılması için çiftçi eğitimleri yapılmaktadır. İlimiz Ekonomisinin ağırlıklı olarak Hayvancılık ve Tarla bitkileri üretimine bağlı olması nedeniyle sebzeçilik genelde zati ihtiyacı gidermeye yönelik olarak yapılmaktadır. Üretim alanı ve Üretim miktarının hibe kaynaklı projelerin olmaması durumunda artış beklenmemektedir.

Tablo 11: Ağrı ili Sebze Üretim Verileri

Ürünler	2023		2024	
	Alan (da)	Üretim (Ton)	Alan (da)	Üretim (Ton)
Fasulye, (Taze)	1191	872	1152	858
Lahana (Beyaz)	1948	5111	1920	5060
Karpuz	235	503	237	508
Kavun	1586	4068	1625	4260
Hıyar (Sofralık)	686	1099	688	1133
Domates (Sofralık)	382	1103	348	1093
Kabak (Sakız)	167	266	156	254
Soğan (Taze)	272	134	235	118
Toplam	6467	13.156	6361	13.284

Örtü altı üretim alanları

İlimizde örtü altı yetiştiriciliği sadece Diyadin ilçemizde jeotermal kaynaklı seralarda yapılmaktadır. Burada 1300 da alanda Diyadin Jeotermal Sera Organize Sanayi bölgesi bulunmaktadır. Bakanlığımızın Diyadin Jeotermal Sera OSB Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında yapacağı destek ile burada etaplar halinde üretim yapılacak parsel alanının 860 da çıkarılması hedeflenmektedir.

Tablo 12: Ağrı ili Örtü altı üretim Verileri

Ürünler	2024		2025	
	Alan (da)	Üretim (Ton)	Alan (da)	Üretim (Ton)
Domates	40	860	40	860

2.2.Bitkisel üretim desteklemeleri

Tablo 13: Bitkisel Üretime Yönelik Destekleme Dağılımı

Destekleme Adı	İşletme Sayısı	Destekleme Alanı (da)	Destekleme Tutarı (TL.)
Mazot Gübre Desteği	27.962	2.737.289,20	461.242.943,27
Yem Bitkileri Desteği	3.703	141.553,530	21.642.709,56
Hububat Baklagil ve Dane Mısır Fark Desteği	6.562	618.254,29	277.577.330,17
Organik Tarım Desteği	547	105.973,19	5.661.547,68
İyi Tarım Uygulamaları Desteği	1	37,600	1.880
Katı Organik Organomineral Gübre Desteği	300	37.487,24	1.499.489,92
Yağlı Tohumlu Fark Ödemesi Desteği	17	7.124,716	3.725.088,32
Biyoteknik Mücadele Desteği	1	37,600	7.896
2024 yılı üretim sezonuna ait ve 2025 yılında ödemesi yapılan toplam desteklemeler			771.358.884,92
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	1116	128.761,874	15.717.925,69
2025 yılı üretim sezonuna ait ve 2025 yılında ödemesi yapılan toplam desteklemeler			15.717.925,69
Toplam			787.076.810,61

2.3.Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları

Organik Tarım Faaliyetleri

Ağrı ili genelinde Organik tarım faaliyetinde bulunan işletmelere 171 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Ağrı ili genelinde Organik tarım ve İyi tarım uygulamaları faaliyetinde bulunan satış yeri denetimlerinde 350 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Tablo 14: Organik Bitkisel Üretim Verileri (2024 Yılı)

Süreç	Gerçek Çiftçi Sayısı	Gerçek Üretim Alanı (ha)	Doğal Toplama Alanı (ha)	Nadas Alanı (ha)	Toplam Alan (ha)	Üretim Miktarı (Ton)
Geçiş	810	2370,146	0	5,3	3,249,62	11334
Organik	758	20461,40	0	301	20461,40	65531

İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında 1 adet işletme bulunmakta olup 37,6 da alanda faaliyet yürütmektedir.

5300 Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu

Ekim ayının ilk haftası itibariyle müracaatlar başlamış bulunmaktadır. Eleşkirt İlçemizin Toprakkale köyü sınırları içerisinde faaliyette bulunan Birlik Lidaş'a ait lisanslı depo kurulmuş ve 2025 yılı itibariyle ürün alımına başlamış bulunmaktadır.

778 yatırımcıdan 30.180 ton buğday alımı gerçekleştirilmiştir.

2025 yılı Lisanslı depoculuk desteklemeleri kapsamında müracaatlar devam etmektedir.

2.4.Bitkisel Üretimin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar

Bakanlığımız tarafından finanse edilen Sebze Yetiştiriciliğini Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında 150 çiftçiye 147.000 adet domates, biber, patlıcan ve salatalık olmak üzere %75 sebze fidesi dağıtılmıştır.

Bakanlığımız tarafından finanse edilen Kuru Fasulye Yetiştiriciliğini Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında 1150 da alanda ekilmek üzere 9200 kg tohum dağıtımı yapılmıştır. DAP Kalkınma İdaresi başkanlığı tarafından Sertifikalı Buğday Yetiştiriciliği Projesi kapsamında 400 çiftçiye 8000 da alanda ekilmek üzere 200 ton buğday tohumu dağıtılmıştır.

2.5.Bitki sağlığı ile Bitki Sağlığı Uygulama Programları

Buğday Entegre Mücadele kapsamında pas ve süneye karşı 6000 da alanda kimyasal mücadele yapılmıştır.

Patates Entegre Mücadele kapsamında patates böceği ve patates mildiyösüne karşı 900 da alanda kimyasal mücadele yapılmıştır.

Özel survey çalışmaları kapsamında; Hububat Hastalık ve Zararlıları Surveyi (Pas, Septorya, Süne, Kımıl) çalışmaları kapsamında; 80.000 da alanda survey yapılmış olup ekonomik eşiği aşacak şekilde zarar görülmemiştir.

Biyolojik/Biyoteknik Mücadele Kapsamında ilimizde elma iç kurduna karşı 375 da, domates güvesine karşı 38 da alanda mücadele gerçekleştirilmiştir.

Pestisit kalıntısı ile mücadele çalışmaları kapsamında şube müdürlüğümüz tarafından Hasat Öncesi Pestisit Kalıntısı tespiti için domates ve elmadan ikişer numune örneği

alınarak kalıntı miktarı tespiti için Laboratuvara gönderilmiştir.

2025 yılı içinde ilimizde Devlet Yardım Mücadelesi kapsamında; yaklaşık 25.000 da alanda Tarla Faresi Mücadelesi yapılmış olup İl müdürlüğümüz tarafından temin edilen 1250 Kg Zehirli Buğday kullanılmıştır.

2.6. Bitkisel Üretime Yönelik Diğer Çalışmalar

Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayii Hizmetleri

5 adet bitki koruma ürünü bayiiine toplam 29 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Ağrı ilinde reçete yazmaya yetkili 33 kişi bulunmakta olup bilgilendirme ve kontrol çalışmaları sürdürülmüştür.

4 adet zirai mücadele alet ve ekipman bayiiine yönelik 16 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Bitki Karantinası Çalışmaları

Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca kayıt altına alınan operatörlere ait bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin kontrolleri yapıldıktan sonra firmaların müracaatı ile bitki pasaportları işlemleri yürütülmektedir.

Hasatta Dane Kaybı ve Anız Yangınlarının Önlenmesi Çalışmaları

Biçerdöverle hasat işleminin uygun ürünlerin yoğun olarak yetiştirildiği 7 İlçe Müdürlüğümüz ile İl Müdürlüğümüzce oluşturulan ve 17 kişiden oluşan 8 ekip ile kontrol ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmüştür.

Çalışmalar kapsamında toplam 12.000 ha alanı temsil edecek şekilde 120 denetim yapılmış, 82 farklı biçerdöver kontrol edilmiştir.

Anız yangınlarının önlenmesi amacıyla ilimiz genelinde toplam 250 üreticinin katıldığı 25 adet bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Afiş, toplantı ve köy camilerinde duyurular yapılmıştır.

Bitki Besleme Birimi Çalışmaları

İlimiz genelinde 45 adet gübre bayisi bulunmakta olup, bayii ve üreticilere yönelik 303 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Piyasaya Arz Edilen Gübrelerin İzlenmesine Yönelik Tebliğ gereği kurumlarla iş birliği halinde ilimizde faaliyet gösteren 45 adet gübre bayimizde kamera sistemi mevcut olup, İçişleri Bakanlığı Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER) tarafından izlenmektedir.

Gübrelerin piyasa gözetim ve denetiminin daha etkili yürütülebilmesi, gübreler ile ilgili daha sağlıklı politika geliştirilebilmesi ve daha etkin planlama yapılması amacı ile Bakanlığımızca uygulanan Gübre Takip Sistemi (GTS) üzerinden üretici/ithalatçıdan nihai tüketiciye kadar olan gübre hareketleri izlenmektedir.

Tohumluk Birimi Çalışmaları

Tablo 15: Tohumculuk Çalışmaları Dağılımı

Faaliyet Alanı	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı	Numune Sayısı	Sonucu Uygun Numune Sayısı
Tohumluk Bayii	12	18	15	15
Tohum Üreticisi	0	0	0	0
Süs Bitkisi Üreticisi	1	1	0	0
Toplam	13	19	15	15

İlimizde Sertifikalı tohum üretimi yapıp beyanname veren firma ve kuruluş bulunmamaktadır. İlimizde 1 adet tohum üretici firma bulunmaktadır. 2025 yılı içerisinde tohum üretimi yapmamıştır.

ÇKS Kayıtlılık Çalışmaları

a) Son üç yılda ÇKS kayıtlılık oranındaki değişim

Tablo 16: İl geneli yıllara göre kayıtlılık oranları

Tarih	Tarım Alanı	ÇKS Kayıtlı Alan	Kayıtlılık Oranı
2023	3.518.720,00	2.633.749,63	74,85
2024	3.439.821,00	2.737.075,35	79,57
2025	3.426.836,00	2.792.369,42	81,49

NOT: 2026 ÇKS verileri sisteme aktarımı tamamlanmadığından dolayı ÇKS alanlarında gerçek verileri yansıtmayacağından tabloya işlenmemiştir.

b) Önümüzdeki yıla ilişkin hedefler

Çiftçi Kayıt Sistemine kayıt edilmeyen arazilerin kayıt işlemlerinin yapılması için cuma buluşmaları ve üreticilere verilen eğitimlerle kayıtlılık oranının bir önceki döneme göre artırılması hedeflenmektedir.

Bitkisel Üretim Planlaması Çalışmaları

2026-2028 yıllarını kapsayan Bitkisel Üretim Planlaması hazırlandı.

Bakanlığımız tarafından gönderilen CBS uydu görüntüleri kapsamında kontrol gerekli A-B ve gerçeğe aykırı beyan edilen 14660 parselin analiz çalışmaları yapılmış olup arazi tespit çalışmaları, uzaktan algılama sistemi, köy- mahalle muhtarları ve mahalli bilirkişi marifetiyle tespitler yapılmış olup sistemden gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Eğitim faaliyetleri kapsamında bitkisel üretim ile ilgili konularda 2025 yılı içinde 112 eğitim faaliyeti düzenlenmiş olup 1201 üretici bilgilendirilmiştir.

Tarım Park Projesi Tanımı Ve İçeriği

2022 yılında Ağrı Valiliği- İl Özel İdaresi tarafından yaklaşık olarak 40 dekar alanda ve 25 milyon bütçeyle kurulmuş olan Tarım Park Projesi;

-iftilerimizin ihtiyaç duyduğu tarım alet-ekipmanlarını veya arıcılık malzemelerini düşük bir ücretle kiralama yapılarak hizmet sağlanmakta,

-Ziraat mühendisleri (ve Ziraat Teknikerleri) tarafından demonstrasyon alanlarında, seralarda, ilek bahçesinde ve meyve bahçesinde yetiştirilen ürünlerin bakım, sulama, gübreleme, ilaçlama, hasat vb. işlemler gibi teorik bilginin yanında uygulamalı olarak anlatılarak çiftçilerimize fayda sağlanmaktadır.

a. Makine Ve Arıcılık İle İlgili Bilgiler Ve Yapılan alışmalar

Tarım Alet-Ekipman ve Arıcılık Projesi

Tarım alet-ekipmanlar içerisinde toprak işleme-düzeltme makineleri, ekim-dikim makineleri, ilaçlama makineleri, gübreleme makineleri, hasat-harman makineleri ve hayvansal üretimde kullanılan makineler olmak üzere 55 kalem ile toplam 161 adet makine bulunmaktadır. Tarım alet-ekipmanların; 136 âdeti Ağrı Valiliği- İl Özel İdaresi tarafından 25 âdeti ise DAP tarafından alınmıştır.

Arılar Yaşasın Hayat Yeşersin Projesi kapsamında Ağrı İlinde bal üretimini artırmak ve ilimizdeki arıcılığı desteklemek amacıyla 100 çiftçimize arıcı seti dağıtımı yapılmış ve Tarım Park yerleşkesinde arıcılık malzemelerini kiralama işlemi başlanmıştır.

Tarım park yerleşkesine eğitim ve kiralama işlemi için alınan arıcılık malzemelerin listesi aşağıda eklenmiştir.

Tablo 17 : Tarım Park Yerleşkesine Eğitim Veya Kiralamak İçin Alınan Arıcılık Malzemeleri

Sıra No	Malzemenin Adı	Adet
1	Bal Süzme Makinesi	3
2	Bal Mumu Eritme Kazanı	3
3	Sır Alma Teknesi	3
4	ıta Delme Makinesi	5
5	Mum Eritme Regülatörü	5
6	Bal Dinlendirme Kazanı	3
7	Pudra Şekerı Öğütücü	3
8	Arıcı Pantolonu	15
9	Arıcı Maske Kıyafet	15
10	Arıcı Patık(orap)	15
11	Kıl Fırça	15
12	Sıyırıcı (El Demiri)	15
13	Plastik Kayık Yemlik	16
14	Körük	15
15	Arıcı Eldiveni	15

16	Metal Izgara	15
17	Tek Katlı Arı Kovanı	30
18	Ballık Kat Kovanı	30
	Toplam	221

Not: Arıcılık malzemelerin içerisinde ilk 7 sıra numaraları kiralama bünyesinde; diğer sıra numaraları eğitim amaçlı alınmıştır.

Tarım alet-ekipmanlar ve arıcılık malzemeleri günlük (bazı makineler ton hesabı ile yapılmaktadır.) olarak kiralanmaktadır.

Tarım alet-ekipmanların ve arıcılık malzemelerin günlük fiyatları yılda iki defa (Ocak ayı-Haziran ayı) düzenlenmektedir.

Tarım alet-ekipmanların ve arıcılık malzemelerin günlük fiyatları, enflasyon oranına yakın değer baz alınarak hazırlanmaktadır.

Çiftçi, kiralamak istediği tarım alet-ekipmanı için önceden randevu oluşturmak zorundadır. Randevu günü gelen çiftçi yetkili personellerce aranılıp haber verilmektedir.

Randevusu gelen çiftçi, kendi traktörü ile makine alet ekipmanı takıp; evrak işlemleri ve ödemeyi yapıp; makine alet-ekipmanı yetkili personellerce beraber kontrol edilip gönderilmektedir.

Makine kiralanın çiftçi, tarım alet-ekipmanı gününde teslim etmeyen ve hasar verip yapmayan vb. gibi işlemlerde Borçlar kanuna göre kiralama bedelinin bir veya on katı kadar borçlandırılabilir.

Makine kiralanın çiftçi; arıza, kırılma veya hasar gibi işlemlerde yetkili personellere haber verilip yapmaktadır. Makine sağlam bir şekilde kiralanıp sağlam bir şekilde alınmaktadır. Eğer makinede arıza veya kırılma varsa çiftçi tarafından karşılanmaktadır.

Makinelerin ve arıcılık malzemelerin günlük, aylık ve yıllık bakımları bulunmaktadır. Tarım alet-ekipmanların ve arıcılık malzemelerin sürekliliği, devamlılığı, sağlamlığı ve sorunsuz çalışması için bakım-onarım mutlaka yapılması gerekmektedir.

Tarım alet-ekipmanları ve arıcılık malzemeleri kiralama işlemi esnasında, kiralama işlemi bittikten sonra ve köylerde-merkezde kiraladığımız makinelerde sürekli olarak kontrolü yapılmaktadır.

Tablo 18: Tarım Alet-Ekipmanların Yıllara Göre Kullanım Değerleri Tablosu

Sıra	Konu Adı	2025	2024	Toplam
1	Çiftçi Sayısı	547	612	1.159
2	Çalıştığı Gün Sayısı	740	900	1.640
3	Alan(da)	32.401	32.424	64.825
4	Köy Sayısı (Adet)	94	95	189
5	Bütçe (TL)	1.027.775	993.365	2.021.140

b. Sera Ve Yeşillik Ürünler İle İlgili Bilgiler Ve Yapılan Çalışmalar

Seralar; 2022 yılında 1000 m² alanda toplam 419.980,00 TL bütçe ile Ağrı Valiliği- İl Özel İdaresi tarafından kurulmuştur.

Seralarda örtü altı ürün yetiştirmeyi yaygınlaştırmak, kış şartlarında sebze üretimini sağlamak, sebze iç piyasasını oluşturmak ve ilimizde yaygın olmayan çeşitleri yaymak amacı ile kurulmuştur.

2025 yılında seralarda; sebze fide dikimi, yeşillik tohum ekimi, hastalık-zararlılarla

mücadele, sulama, gübreleme, budama, kol alma ve ilaçlama vb. gibi işlemler hakkında çiftçilere ve staj öğrencilerine eğitim verilmiştir.

Tablo 19: Serada Ekilen Sebze Çeşitleri Tablosu

Sıra No	Ürün	Sıra Sayısı (Adet)	Sıra Arası(cm)	Fide Sayısı (Adet)
1	Sırık Domates	4	50	240
2	Sırık Hıyar	4	40-45	260
3	Kıl Biber	2	30-40	160
4	Kapya Biber	2	30-40	150
5	Çarliston Biber	1	30-40	80
6	Demre Biber	1	30-40	80
7	Dolma Biber	2	30-40	150
8	Topak Patlıcan	2	50	100
9	Silindir Patlıcan	2	50	100
10	Sakız Kabak	2	150	40
TOPLAM				1360

Seralarda bulunan ürünler ile alakalı (rutin olarak) çapalama, budama, ilaçlama, havalandırma, gübreleme, sulama, fideleri ipe asma ve hasat işlemleri yapılmıştır.

Seralarda daha çok rastladığımız hastalıklar; Mildiyö, antraknoz ve erken yaprak yanıklığıdır.

Seralarda daha çok rastladığımız zararlılar; Thrips, kırmızı örümcek, yeşil kurt, yaprak biti, yaprak galeri sineği, beyazsinek ve karga'dır.

Seralarda en çok kullandığımız gübreler; MAP, 18.18.18, 16.8.24+2MgO, potasyum sülfat, kalsiyum nitrat ve demir'dir.

Seralarda hasat ettiğimiz ürünleri iç piyasada satılıp değerlendirilmektedir. Serada yetiştirilip satılan ürünlerin ticari bir amacın olmadığı; Ağrı çiftçilerine seradaki ürünlerin yetiştirilmesi ve bakımı hakkında teorik bilginin yanında uygulamalı olarak bilgi verilmiştir.

Tablo 20: Seraların Haftalık Hasat Verimleri Tablosu

Sıra No	Ürün	Sıra Sayısı (Adet)	Haftalık Hasat (Kg)
1	Sırık Domates	4	40
2	Sırık Hıyar	4	60
3	Biber (Kıl-Demre-Dolma-Çarliston)	6	25
4	Patlıcan (Silindir-Topak)	4	30
5	Sakız Kabak	2	2

Yeşillik ürünleri 2025 yılında İl Müdürlüğümüz tarafından yaklaşık 40 m² alanda kurulmuştur.

Yeşillik ürünlerini ilimizde yaygınlaştırmak, ürünler hakkında bilgi vermek ve üretimi

artırmak amacıyla seralarda yetiştirilip denemesi yapılmaktadır.

Yeşillik ürünlerinden maydanoz, nane, tere, dereotu, roka, kişniş, yeşil soğan, marul, ıspanak, turp, kuzukulağı ve semizotu gibi bitkilerin denemesi yapılmıştır.

Yeşillik ürün denemeleri seraların içerisinde hem ilkbahar ve hem de sonbahar mevsiminde yapılmaktadır.

İlkbahar mevsiminde yeşillik ürün denemesi mart veya nisan aylarında yapılırken sonbahar mevsiminde ise eylül veya ekim aylarında yapılmaktadır.

İlkbahar mevsiminde mart ayların başlarında toprak hazırlığı yaptıktan sonra yeşillik tohumların ekimi yapılır. Daha sonra sulama, gübreleme, ilaçlama vb. gibi rutin kontroller yapılır. Hasat zamanları yeşillik ürünlerin çeşitliliğinden dolayı farklılık göstermekle beraber yaklaşık 25-50 gün içinde yapılır.

Sonbahar mevsiminde ise eylül ortalarında toprak hazırlığı yaptıktan sonra yeşillik tohumların ekimi yapılır. Daha sonra sulama, gübreleme, ilaçlama vb. gibi rutin kontroller yapılır. Hasat zamanları yeşillik ürünlerin çeşitliliğinden dolayı farklılık göstermekle beraber yaklaşık 35-60 gün içinde yapılır. (Hava koşullarından dolayı hasat zamanları değişmektedir.)

c) Çilek Bahçesi İle İlgili Bilgiler Ve Yapılan Çalışmalar

2022 yılında kurulan çilek bahçesinde; çilek bitkisinin üretimini yaygınlaştırmak, çilek bahçesini kurmayı teşvik etmek, iç piyasasını oluşturmak ve ilimizde yaygın olmayan çilek bitkisini yaymak amacı ile kurulmuştur.

Çilek bahçesinde fide dikimi, hastalık-zararlılarla mücadele, sulama, gübreleme, budama, kol alma ve ilaçlama vb. gibi işlemler hakkında çiftçilere ve staj öğrencilerine eğitim verilmektedir.

Çilek bahçesi ile alakalı (rutin olarak) çapalama, gübreleme, ilaçlama, sulama, yabancı otlarla mücadele ve hasat işlemleri yapılmaktadır.

Çilek bahçesinde daha çok rastladığımız hastalıklar; antraknoz ve erken yaprak yanıklığıdır.

Çilek bahçesinde daha çok rastladığımız zararlılar; Thrips, kırmızı örümcek, yeşil kurt, yaprak biti ve karga'dır.

Çilek bahçesinde en çok kullandığımız gübreler; MAP, 18.18.18, potasyum sülfat, kalsiyum nitrat ve demir'dir.

Haftalık olarak hasatta elde ettiğimiz çilek 10 kg'dır. Çilek bahçesinde hasat ettiğimiz ürünleri iç piyasada satılıp değerlendirilmektedir. Çilek bahçesinde yetiştirilip satılan ürünlerin ticari bir kazancın yanı sıra Ağrı çiftçilerine çileğin yetiştirilmesi ve bakımı hakkında teorik bilginin yanında uygulamalı olarak göstermektir.

Not: Çilek bahçemiz üç yıldan sonra meyvelerde verim ve kalite düştüğünden 2026 yılı mayıs ayında tekrar yenilenecektir.

d) Demonstrasyon Alanı İle İlgili Bilgiler Ve Yapılan Çalışmalar

Demonstrasyon alanları yaklaşık 20 dekarlık alanda 2022 yılında kurulmuştur. Çiftçilerimizin farklı ürün yelpazesine yönelmelerine, daha verimli çeşit seçmelerine ve Ağrı İlinin katma değerce daha yüksek ürünler yetiştirebilmesine olanak sağlanarak katkıda bulunmayı amaçlanmıştır.

Tarım Park Projesi kapsamında bulunan Çiftçi Eğitim Merkezinde her dönem çiftçilerimize teorik bilgiler verilmekle beraber demonstrasyon alanlarında ise (sahada) yetiştirdiğimiz ürünleri uygulamalı olarak göstermektedir.

Demonstrasyon amacı ile yetiştirilmesi planlanan başlıca ürünler; Hububat, endüstri bitkileri, yem bitkileri ve tıbbi aromatik bitkilerdir.

Demonstrasyon alanında güzlük ekimler için ilk olarak Kulaklı Pulluk ile deneme

alanlarımız sürüldü. Toprak keseklerini kırmak ve toprağı iyice karıştırmak için Yaylı kültivatör ve Toprak frezesi kullanıldı.

Demonstrasyon alanlarında arazi ölçümü yapılıp küçük parsellere ayrılmak üzere sınırlar belirlendi.

Tablo 21: Demonstrasyon Alanlarında Ekilecek Tohum  e itleri Tablosu

Sıra No	Tohum	Atılacak Tohum Miktarı(kg)	Ekim �ekli	Parsel Büyüklüğü(m�)	Gübre Miktarı(kg)
1	Buğday	4	Mibzer	120	5
2	Arpa	5	Mibzer	120	5
3	Yulaf	5	Mibzer	120	5
4	Tritikale	4	Mibzer	120	5

Buğday  e itleri, Arpa  e itleri, Tritikale ve Yulaf çeşitlerini ekimi mibzerle yapıldı. Gübre olarak DAP gübresini ekimle beraber mibzerle atıldı.

Gübre  re dekara 25 kg (sapa kalma döneminde) ilkbaharda atıldı.

Deneme alanında bulunan arpa ve buğday ürünlerinin hasat zamanı a ustosun onunda yapılmıştır. Bu deneme alanında bulunan ürünleri ilk olarak  ayır b  me makinesi ile 05.08.2025 tarihinde b  ildi ve daha sonra 3-5 gün kurutmaya bırakıldı.

Kurutmaya bırakılan ürünleri, ayrı ayrı parselleri, 10.08.2025 tarihinde patoza vuruldu ve daha sonra ölçüm yapılarak değerlendirildi.

Deneme Alanında Yetiştirilen  r nlerin Verim Ortalamaları:

Tablo 22: Arpa  e itlerimizin Ortalama Hasat Verim Tablosu

Sıra No	�e�it	Ekilen Alan	Hasat Miktarı (Kg)	Ortalama Verim(da)
1	Bolayır	100 m�	18	180
2	Yağmur	100 m�	15	150
3	Ayrancı	100 m�	25	250
4	Tarm-92	100 m�	20	200
5	Harman	100 m�	23	230
6	Poyraz	100 m�	21	210
7	Slodoran	100 m�	26,5	265

Tablo 23: Buğday  e itlerimizin Ortalama Hasat Verim Tablosu

Sıra No	�e�it	Ekilen Alan	Hasat Miktarı (Kg)	Ortalama Verim(da)
1	Zlatoglava	100 m�	25	250
2	Pehlivan	100 m�	30	300
3	Odeska	100 m�	35	350
4	Taner	100 m�	39	390
5	Kırık	100 m�	26	260
6	Rumeli	100 m�	22	220
7	Reis	100 m�	30	300
8	Nacibey	100 m�	33	330
9	Müfitbey	100 m�	34	340
10	Gelibolu	100 m�	37	370
11	Alturna	100 m�	25	250

12	Kate-A1	100 m ²	22	220
13	Sönmez-2001	100 m ²	26	260
14	Çetinel-2001	100 m ²	21	210
15	Selevinka	100 m ²	40	400
16	Tritikale	100 m ²	41	410

Yulaf yeşil ot olarak hasat edilip balyalama yapıldı. Yulaf bitkileri verimin az olduğundan hesap işlemi yapılmamıştır.

Arpa çeşitlerinde 2025 yılının verilerine göre en iyi Ayrancı, Harman ve Sladoran'dır.

Buğday çeşitlerinde 2025 yılının verilerine göre en iyi Taner ve Selevinka'dır.

Tritikale 2025 yılının verilerine göre 410 kg/da elde edilmiştir.

Not:2025 yılında kuraklık sebebi ile veriler düşük çıkmıştır.

2026 yılı için buğday ve arpa deneme alanları kurulacaktır. 2026 yılında Albufera, Şehzade, Karasunia, Taner, Kırık, Ekiz, Tuğra, Sarı Mustafa, Selevinka buğday çeşitleri ile Ayrancı, yağmur, Harman, Bolayır, Seymen ve Ketkubat arpa çeşitleri için 100 m² alanda ekim yapılacaktır.

e) Meyve Bahçesi İle Alakalı Bilgiler Ve Yapılan Çalışmalar

2024 yılında 2000 m² alanda Elma, Armut, Erik, Kayısı, Şeftali, Kiraz ve Ayva olmak üzere 60 adet fidanın dikimi ile karışık meyve bahçesi kurulmuştur. Meyve bahçesi ile alakalı (rutin olarak) çapalama, budama, gübreleme, ilaçlama, sulama ve yabancı otlarla mücadele işlemleri yapılmaktadır.

f) Eğitim-Program İle İlgili Bilgiler Ve Yapılan Çalışmalar

Tarımpark yerleşkesinde 1 adet çiftçi eğitim salonu bulunmaktadır. Bu salonda Çiftçilerimize ve staj öğrencilerimize tarımsal konularda eğitim verilmektedir. 2024 yılında 610 çiftçiye, 2025 yılında 640 çiftçiye eğitim verilmiştir.

Bina içerisinde bulunan kapalı alanımız sayesinde tohum dağıtım programları, sebze fidesi dağıtım programı, çiftçiler günü programı, gübre dağıtım programı, meyve fidanı dağıtım programı, makine dağıtım programı, kurum toplantıları vb. gibi konular burada yapılmaktadır.

3. Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü

3.1. Hayvan varlığı

İlimiz çayır ve mera varlığı bakımından oldukça zengin bir konumda yer almaktadır. İlimizde çoğunlukla ekstansif hayvancılık yapılarak geleneksel büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık kültürü ön plana çıkmaktadır. Zengin bitki florasına sahip çayır ve meralarımızda yapılan hayvancılıkla oldukça sağlıklı süt ve besi hayvancılığının yanında kaliteli ve zengin besin değerleri olan bal üretiminde ilimiz önemli konumda yer almaktadır

Tablo 24: Ağrı İli Hayvan Varlığı Tablosu

Yıllar	Siğir	Manda	Koyun	Keçi	Kanatlı	Arılı Kovan
2025	299.875	1.105	1.436.425	78.940		

Büyükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz büyükbaş hayvan sayısı olarak 300.980 olarak ülkemizde 16.sırada,

Küçükbaş hayvan sayısı olarak 1.515.315 olarak 6. sırada yer almaktadır. İlimizde bulunan meralara çevre illerden her yıl hayvanlar getirilmekte ve bu sayılar artmaktadır.

Arıcılık bakımından; İlimiz 29.500 arılı kovan varlığına ve 316 sabit arıcıya sahiptir.2025 yılında 316.844 kg bal üretimi ile önemli bir yayla ve çiçek balı üretim alanıdır. Yaz döneminde birçok gezginci arıcıya ev sahipliği yapmaktadır.

3.2. İşletme sayısı

Tarım ve hayvancılığın ana geçim kaynaklarından biri olduğu ilimizde hayvancılık ekonominin önemli bir unsurudur. İlimizde zirai üretim ile hayvancılık desteklenmekte olup aile geçiminde önemli rol oynamaktadır.

Tablo 25: Ağrı İli 2025 Yılı Hayvancılık İşletme Sayıları Tablosu

Büyükbaş işletme (Türkvat)	16.837
Küçükbaş işletme (Türkvat)	7.348
Büyükbaş ve küçükbaş birlikte	1.777
Kanatlı (Türkvat)	16
Tek tırnaklı(Türkvat)	8
Arıcılık	316
Toplam İşletme Sayısı	22.819

3.3. Hayvancılık Desteklemeleri

2025 Yılında İlimizde 325 milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Tablo 26: Hayvancılık Desteklemeleri Tablosu

2002	2023	2024	2025	TOPLAM (2003- 2025)
583.478	140.348.945	275.146.344	320.701.096	1.650.090.417

3.4. Hayvansal Üretimi Geliştirilmesine Yönelik Yürütölen Projeler

Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, ölkemizde etçi ırk damızlık üretimi yapan işletme sayısını ve etçi anaç hayvan sayısını artırarak daha fazla etçi ırk besilik materyalinin ölkemiz kaynakları ile karşılanması, böylece kırmızı et arzında sürdürülebilirliği ve yeterliliği sağlamak amacıyla 2024-2028 yılları arasında yürütölecek olan Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi kapsamında 2025 yılı için 10 Şubat 2025-28 Şubat 2025 tarihleri arasında İl ve İlçe Müdürlüklerinde başvurular alınmak suretiyle başlatılmıştır. Proje kapsamında, Ağrı Merkez ve 7 ilçemizde başvurular alınmış olup ilimiz genelinde toplamda 4839 başvuru dosyası kabul edilmiştir. Bakanlıkça belirlenen geçerli ve kabul edilen müracaat dosyalarının sisteme kaydedilmiştir. 2025 yılı içerisinde Ağrı ilimizde 104 asil ve 156 yedek olmak üzere 260 yetiştiricimizin başvurusu onaylanmıştır.

3.5. Aşılamaya Faaliyetleri

İlimizde büyükbaş ve küçükbaş aşılamaları kesintisiz bir şekilde bakanlığımız programlı aşılamaya kampanyaları çerçevesinde ilkbahar, sonbahar baskın aşı çalışmaları ve rapel şeklinde yürütölmekte olup 2 milyonu aşkın aşı yapılmıştır. Bunun yanında kedi-köpek kuduz aşılamalarına da devam edilmektedir. Özellikle 2025 yılı 2.döneminde yaygın olan

şap-sat-1 hastalığı dolayısıyla ciddi hayvan ölümlerinin önüne geçmek amacıyla sahada yoğun bir aşılama çalışması yapılmıştır.

Tablo 27: Aşılama Tablosu

Aşı Grubu	Program (Yıllık)	Güncel Aşılama Bilgisi (Yıllık)	Aşılama Oranı (%)
Anthrax	221.844	251.991	113,59
Koyun Keçi Brusellozu	332.140	256.246	77,15
Koyun Keçi Çiçek	1.418.590	551.886	8.90
Koyun Keçi Vebası	664.280	512.135	77,09
Kuduz	15.000	13.200	88
Sığır Brusellozu	211.420	84.084	39,77
Şap Grubu	586.750	507.677	86,52
TOPLAM	3.450.024	2.186.092	63,36

3.6. Küpeleme faaliyetleri

İlimizde 2025 yılında 166.046 adet büyükbaş hayvan küpesi ile 527.178 adet küçükbaş hayvan küpesi takılarak hayvanlar kayıt altına alınmıştır.

3.7. Hayvan Hareketleri ve Yol Kontrolleri

Hayvan hastalıklarının önlenmesi ve kontrol altına alınması amacıyla ilimizde ve ilçelerimizde haftada en az bir defa olmak üzere yol denetimleri yapılmaktadır. 2025 yılında 276 yol kontrolü yapılmış kurallara uymayan hayvan sahiplerine toplam 757 hayvan için idari para cezası kesilmiştir. Başta Erzurum ve Elazığ olmak üzere diğer illerde bulunan Veteriner Yol Kontrol Denetim İstasyonlarında çalışmak üzere ilimizden personel görevlendirilmektedir.

3.8. Sevk ve Raporlar

2025 yılında ilimizde 4018 adet Veteriner Sağlık Raporu ile 113.657 adet büyükbaş hayvan, 2786 adet Veteriner Sağlık Raporu ile 273.998 adet küçükbaş hayvan sevk edilmiştir. Kurban bayramında 7.727 adet büyükbaş, 29.304 adet küçükbaş olmak üzere toplam 37.031 adet hayvan sevk edilmiştir.

Arıcılık faaliyetlerinde toplam 316 adet arıcımız ve 29.500 adet arılı kovanımızın yanında 2025 yılı içerisinde çevre illerden ilimize 211 adet arıcılık hareketi olmuştur.

3.9. Halk Elinde Islah Projesi

İlimizde Halk Elinde Hayvan Islah Ülkesel Projesi kapsamında morkaraman ırkı koyunun ıslahı projesi Merkez, Patnos, Diyadin, Tutak, Doğubayazıt, Eleşkirt, Hamur, Taşlıçay ilçelerinde 2013 yılından itibaren uygulanmaya başlanmış olup 4 projede 124 yetiştirici ve 24.000 baş koyun, 21.932 baş kuzu ve 1.200 baş koç ile devam edilmektedir.

3.10. Ari ve Onaylı Süt Çiftliği İşletmeleri Kayıt ve Denetim Çalışmaları

İlimizde 250 baş kapasiteli, 32 adet sertifikalandırılan dişi hayvanlı ve 13 adet sertifikalandırılan erkek hayvanlı olmak üzere 1 adet Hastalıktan ari hayvancılık işletmesi vardır.

3.11. Safkan Arap-İngiliz Atı Soy Kütüğü İş ve İşlemleri

İlimizde soy kütüğüne kayıtlı 7 adet Safkan Arap ve İngiliz atlarına tescil işlemleri, pedigree, damızlık belgesi, vize işlemleri ve aşılama çalışmaları yürütülmüştür

3.12. Kanatlı İşletmeleri Faaliyetleri

İlimizde etçi ve yumurtacı ruhsatlı ve kayıtlı kanatlı işletmesi bulunmamaktadır.

3.13. UKİP(Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

2025 yılı UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında 5 numune programa alınmıştır. Programa ait bilgiler aşağıdaki tablodaki şekildedir. İl genelinde UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında geri izlemeye yönelik herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır. Tablo 28: Ulusal Kalıntı İzleme Programı Tablosu

Numunenin Türü	Gönderilen Numune Sayısı	Analiz Türü	Sonuç
Çiğ süt	1	Anthementik	Uygun
Çiğ süt	1	Antiprotozoaller	Uygun
Bal	1	Sulfonamid	Uygun
Bal	1	Kimyasal Elementler	Uygun
Büyükbaş et	1	Sulfonamid	Uygun

3.14. Ev Hayvanı Satış Yeri Ruhsatlandırma ve Denetim işlemleri

İlimiz çalışma izni almış ev hayvanı satış yeri(Petshop) bulunmamaktadır.

3.15. Hayvan ve Hayvansal Ürün İhracat-İthalat İşlemleri

Besilik sığır ithalatı için 2025 yılında birinci dönem 81,ikinci dönem 105,üçüncü dönem 22 olmak üzere toplamda 208 başvuru alınmış,141 kişiye 4653 ithal hayvan temin edilmiştir.

3.16. Serbest Veteriner Hekimler Muayenehane açılış Ve Denetim işlemleri

İlimizde 5 tanesi 2025 yılında ruhsat almış ve toplamda 58 tane serbest veteriner hekim kliniği bulunmaktadır. Bu kliniklerin denetim ve kontrolleri yıl içinde belli tarihlerde yapılmıştır.

3.17. Balıkçılık ve Su Ürünleri Faaliyetleri

Yetiştiricilik tesisi bulunmamaktadır. Doğubayazıt ilçesinin Karaburun köyü mevki kurbağa avcılığı 2025 yılı ağustos ayında alınan numunelerin olumlu olmasından dolayı avlak sahası açılmıştır. 2025 Yılında toplam 3920 kg kurbağa avcılığı için özel menşei belgesi düzenlenmiştir.

2025 yılı İbrahim Çeçen Üniversitesi merkez laboratuvarı tarafından bilimsel amaçlar için kullanılan sucul omurgalı canlıların refahı ve korunması kapsamında zebra yetiştiriciliği ön izin verilmiştir. İzin işlemleri hakkında süreç devam etmektedir

2025 yılı içerisinde 100.000 adet sazan yavru balığı Yazıcı Barajı'na bırakılmıştır. Ayrıca Taşlıçay ilçesinde su tutmaya başlayan Derecek Barajı için de 2026 yılında balıklandırma yapılması planlanmaktadır.

Su ürünleri kontrol ve denetim sayılarında 2025 yılı içinde 492 adet iç su denetimi, 210 perakende satış yeri denetim gerçekleştirilmiştir.

Yasak avcılık nedeniyle mülkiyeti kamuya geçirilen vasıta sayıları hakkında, 20 adet paraşüt (tırıvrı) ağ, 1 adet çökertme ağ ile imha oluru alınan 800 kg inci kefali ve gümrükte

kaçak yollarla transfer edilmek istenip el konulan 17925 adet sülük imha edilmiştir. Şahıslara toplam 981.225 lira idari para cezası uygulanmıştır. 2025 yılında 16 adet amatör balıkçılık belgesi düzenlenerek verilmiştir. Okullarda her yıl su ürünleri farkındalık eğitimleri verilmesi planlanmaktadır

4. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü

4.1. Toprak Koruma Kurulu Faaliyetleri

2025 yılı içerisinde 5 adet Toprak Koruma Kurulu toplanmış ve 14 gündem maddesi hakkında karar alınmıştır.

4.2. Büyük Ovaların Belirlenmesi Ve Korunması Çalışmaları

Büyük Ova Koruma Alanı belirleme işlemleri Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve Şube Müdürlüğümüz teknik personelleri tarafından yürütülmektedir. Büyük Ova Koruma Alanı olarak belirlenen Ağrı – Taşlıçay Koruma Alanı İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmüş olup uygun kararı alınarak Bakanlığımıza gönderilmiştir.(Ağrı - Taşlıçay Ovası: 13,083 ha)

4.3. İşlenmeyen Tarım Arazileri Faaliyetleri

Tarımsal üretim yapılabilecek veya kullanılabilecek nitelikte olup hukuki, sosyal, ekonomik, teknik, çevresel vb. nedenlerden ötürü malikleri tarafından işlenmeyen, ekilmeyen ve fiziksel olarak boş bırakılan işlenmeyen tarım arazilerinin tespit edilerek tarımsal faaliyete kazanması sağlanması amaçlanmaktadır.

Bununla ilgili İl ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından 2025 yılı atıl tarım arazileri belirlenmiş, askıya çıkılmış ve askı sürecinin tamamlanmasıyla Bakanlığımıza bildirilmiştir. 2026 üretim sezonu için atıl tarım arazilerinin tespit çalışmaları devam etmektedir.

4.4. Nitrat Kirliliğinin Tespit ve İzlenmesi

İlimizde 30 adet yerüstü, 4 adet yeraltı numune istasyonu bulunmaktadır. 2025 yılı içerisinde üçer aylık periyotlar (Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim) halinde su numuneleri alınmış ve numune alım esnasında iletkenlik (EC), pH, oksijen (O_2), sıcaklık ölçülürken laboratuvar ortamında ise Nitrat (NO_3), Ortofosfat (PO_4), Toplam Azot, Toplam Fosfor analizleri yapılmıştır. Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi kapsamında analiz işlemleri İl Müdürlüğü Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şubesindeki laboratuvar ortamında yürütülmektedir.

2025 yılı içerisinde toplam 34 adet istasyondan, 136 adet su numunesi alınmış ve 1360 adet analiz ve ölçüm gerçekleştirilmiştir. Ölçümler sonucunda herhangi bir probleme rastlanılmamıştır.

4.5. Tarım Arazileri Mülkiyet Devri Çalışmaları

Tarım Arazileri Yönetim Sistemi (TAY PORTAL), tarım arazilerinin mülkiyet devrine ilişkin işlemlerin Bakanlığımız ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arasında online olarak yapılmasını sağlamaktadır.

2025 yılında İlimize ait arazi satış işlemlerine 259 müracaat yapılmış olup, bu başvurulara ait 380 parsel (192 da alan için) satışa uygun bulunmuştur. Değerlendirilen 69 parsel (168 ha alan) uygun bulunmamıştır.

Miras yolu ile arazi devir işlemleri için ise 2025 yılında toplam 203 başvuru yapılmıştır. 192 adet (2.642 da alan) parsel devir için uygun bulunmuş, 11 adet (123,87 da alan) parsel için olumsuz görüş verilmiştir.

4.6. Su Verimliliği ve İl Su Kurullarının Faaliyetleri

Ülkemizde değişen iklime uyum sağlanması, su kaynaklarının kalite ve miktar açısından korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanmasına ilişkin çözüm yollarının ve kaydedilen gelişmelerin katılımcı ve çok paydaşlı şekilde değerlendirilmesi, politika, strateji eylem planlarının oluşturularak uygulanması ile konuya ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla, toplumun her kademesinden su kullanıcı gruplarını kapsayacak şekilde Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendinin himayelerinde ve Bakanlığımız koordinasyonunda 31 Ocak 2023 tarihinde Ulusal Su Verimliliği Seferberliği başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında belediyelerimiz, çiftçilerimiz, sanayicilerimiz, ilgili seferberliği kurum/kuruluşlarımız kadar bireysel su kullanıcılarına da önemli sorumluluklar düşmektedir. Bireysel olarak uygulanacak tedbirler neticesinde binalarda su kullanımlarında %25 tasarruf sağlanması hedeflenmektedir.

Bu bağlamda İl Müdürlüğümüzce ilimizdeki tüm kamu kurumlarına, “Kamu Kurumları Hizmet Binalarında Su Verimliliği Uygulamaları” afişleri dijital ortamda ulaştırdık. Yapılan çalışmaların 3 aylık periyotlarla takibi sağlanmaktadır.

Aynı şekilde ilimizdeki, Bakanlık teşkilatına bağlı, 7 ilçe müdürlüğümüze “Ulusal Su Verimliliği Seferberliği” ve “Kamu Kurumları Hizmet Binalarında Su Verimliliği Uygulamaları” afişlerinin dağıtımı yapılmıştır.

Peyzaj alanlarında kurakçıl peyzaj uygulamalarının yapılmasının önemi anlatıldı.

İçme suyu kayıplarının azaltılması hususunda çalışmalar yapıldı.

İyi tarım uygulama faaliyetlerinin yaygınlaştırılması çalışmalarının yapılabilmesi maksadıyla teşvik ve desteğin artırılması yönünde gereklilik durumu anlatıldı.

4.7. Diğer Faaliyetler

2025 yılı içerisinde 5403 sayılı Kanunun 21’inci maddesi kapsamında 9 adet taşınmaz için 77.583 TL idari para cezası uygulanmıştır.

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa göre ilimizde 2025 yılında; toplam 48 adet başvuru sonuçlanmış bu başvurulardan 43 adet tarım dışı amaçlı müracaat olup 35 adet müracaat uygun, 8 adet müracaat olumsuz değerlendirilmiştir. Yapılan 5 adet tarımsal yapı müracaatın, 5 adet uygun olarak değerlendirilmiştir. Tarım dışı kullanım taleplerinde 595,169 hektarlık alan izinlendirilmiş, 25,000 hektarlık alan olumsuz, 12,27 hektarlık alan ise kanun kapsamında değerlendirilmemiştir. Tarımsal amaçlı yapı taleplerinde ise 1,253 hektarlık alan izinlendirilmiştir.

2025 yılında Güneş Enerjisi Santralleri (GES) için yapılan 17 adet başvuru ile 41 adet taşınmaza müracaat yapılmıştır. Bu taşınmazların toplam alanı 348,578 hektar (3.435.783 m²)’dir. Bu taşınmazlardan 11’si Kuru Marjinal Tarım Arazisi sınıfında (3.240.210 m²), 6 başvuru ise Kuru Mutlak Tarım Arazisi ve Kuru Özel Ürün Arazisi sınıfında (19,557 hektar, 195.572,25 m²) olduğu tespit edilmiştir.

Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED), bir proje için izin verilip verilmeyeceği konusunda projelerinin olası etkileri hakkında bilgi sağlayan ve karar vericilere yol gösteren bir karar destek aracı olup 2025 yılında 24 adet ÇED dosyası değerlendirilmiştir.

5. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

5.1. Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı (KKYDP)

Ekonomik Yatırımlar

2025 yılı itibarı ile Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında 42 proje başvurusu alınmış ve 5 proje onaylanarak hibe sözleşmesi imzalanmıştır.

2025 yılı itibarı ile KKYDP kapsamında yapılan başvuruların niteliği;

- 1 Adet Yeni Yatırım Projesi
- 4 Adet Teknolojik Yenileme ve Modernizasyon Projesi'dir.

2025 yılı itibarı ile KKYDP kapsamında hibe sözleşmesi imzalan 1 projenin hibe tutarı 7.999,952.14 TL'dir.

Altyapı Yatırımları

KKYDP kapsamında makine ekipman alımına yönelik 27 başvuru alınmış olup 17 başvuru kabul edilmiş ve 4 başvuru sahibi ile sözleşme imzalanmıştır.

2025 Yılı Makine- Ekipman Desteklenmesi Programı kapsamında sözleşme imzalanan 4 projenin hibe tutar 942.746,50 TL'dir.

Tablo 29: 2025 Yılı KKYDP(Altyapı) Kapsamında Hibe Sözleşmesi İmzalan Projelerin Dağılımı

Konu Dağılımı	Hibe Sözleşmesi İmzalan Başvuru Sayısı	Toplam Hibe Esas Tutar (TL)	Toplam Hibe Tutar (TL)
Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Sistemleri Yatırımları	4	1.885.493,00TL	942,746,50TL
Yenilenebilir Enerji Tesisleri			
Bilişim Sistemleri ve Eğitimi Yatırımları			
Tarımsal Üretime Yönelik Yatırımlar	1	15.999.904,29TL	7.999,952.14TL
Makine Parkları Yatırımları			
Genel Toplam	5	17.885.397,29TL	8.942.698,64TL

Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

2025 Yılı İtibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Projesi kapsamında 53 başvuru alınmış ve 24 proje yatırıma dönüştürülmüştür.

2025 Yılı İtibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Programı kapsamında hibe sözleşmesi imzalan 24 projenin konusu;

- 24 adet yağmurlama sulama sistemi projesi

2025 yılı itibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Programı kapsamında hibe sözleşmesi imzalanan 2.510,679,57 TL hibe destek tutarlı 24 proje ile 939 dekarlık alan modern sulama sistemine kavuşturulmuştur.

5.2. Üretici Örgütleri (Birlik/Kooperatif)

İlimizde 5200 sayılı kanun kapsamında Arı Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciliği Birliği ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği olmak üzere toplamda 3 üretici birliği kurulmuş olup üretici birliklerinin üye sayısı 18614'dür.

İlimizde Arı Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliği ve Damızlık Sığır Yetiştiriciler birliği olmak üzere 3 yetiştirici birliği, 2 adet de Bölgesel Kooperatif Birliği faaliyet göstermektedir.

Ayrıca 8 adet Ziraat odası mevcut olup toplam üye sayısı 34180'dir.

Tablo 30: Ağrı İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı

Örgüt türü	Sayısı
Tarımsal kalkınma kooperatifi	2
Sulama kooperatifi	0
Pancar ekicileri birliği	1
Kooperatif bölge birliği	0
Yetiştirici birliği	3
Tarımsal üretici birliği	0
Toplam	6

2025 yılı içerisinde 3 adet kooperatif ve birliğin genel kurul iş ve işlemleri takibi yapılmıştır.

Tarımsal amaçlı kooperatiflere kullandırılan kredilerin geri dönüşlerinin takibi ile KASDP ve yatırım programından hayvancılık projesi uygulayan kooperatiflerden proje süresi bitmeyenlerin hayvan takip işlemleri Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından kullandırılan kredilerin takibi Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

2025 yılı içerisinde Uluslararası Kooperatif Yılı Etkinliği kapsamında 1000 katılımcıya eğitim verilmiştir. Bu eğitimler Milli Eğitime Bakanlığına bağlı ilköğretim, ortaöğretim ve Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesindeki öğrencilere çeşitli zamanlarda kooperatifçilik eğitimi verilmiştir.

5.3. Diğer Faaliyetler

Uzman Eller Projesi kapsamında yatırıma dönüşen 60 proje kontrolü yapılmıştır.

Ekonomik Yatırımlar kapsamında yatırıma dönüşen il merkezinde 110 proje kontrolü yapılmıştır. İl genelinde 236 proje kontrolü yapılmıştır.

Ahır-ağıl yapımı kapsamında projeli olarak geçmiş yıllarda desteklenen 1 ahırın kontrol süreci ve devam eden 1 ahırın kontrolü yapılmıştır.

Makine ekipman desteklemesi kapsamında geçmiş yıllarda desteklenen 230 makine ekipman kontrolü yapılmıştır

Ayrıca şubenin iş ve işlemleri dışında İl Müdürlüğümüzce tarafımıza tevdi edilen 2025 yılında yem bitkileri kontrolü için 11 köyde toplam 729 adet parsel tespiti yapılmıştır. 2025 yılında Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube personeli marifetiyle 12 köy için toplam 753 adet parsel Tarımsal Üretim Kayıt Sistemine kaydedilmiştir

6. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

6.1.Eğitim Yayın Faaliyetleri

Türkiye yüzyılında bakanlığımızın koymuş olduğu stratejik hedeflere ulaşabilmek adına doğrudan tarımsal konular dışında tarımla ilişkili etkileyici tüm unsurlar dikkate alınarak eğitim çalışmaları yürütülmektedir. İlde doğrudan faaliyet gösteren 51 binin üzerindeki tarımsal işletme bilgilendirme, kayıt, güncelleme, kontrol ve denetim amaçlı ziyaretlerle bilgilendirme yapılmaktadır. Bakanlığımızın Üretim Planlamasının etkinliğini artırmak amacıyla sürdürülebilir bir tarımsal faaliyet için düzenli olarak işletmelerimiz bilgilendirilmektedir. Ayrıca ilde yerel yönetimler STK'lar ile ortak bilgilendirme toplantıları düzenlenerek toprak ve suyun önemine dair öğrencilere ve nihai tüketicilere yönelik etkinlikler yürütülmektedir.

Cuma buluşmaları kapsamında her cuma 8 köyde çiftçi ve yetiştiricimizle bir araya gelmekteyiz.

Ayrıca bu bilgilendirmeler dışında 302 özel çiftçi toplantısı yapılarak 7.283 çiftçiye bilgilendirmeler yapılmıştır. İlimizde 28 çiftçimizin katılımı ile 1 çiftçi kursu düzenlenmiştir.

6.2.İstatistik Çalışmaları (İBS)

İlimizde tarımsal üretimle ilgili veri girişleri İstatistik Bilgi Sistemine yapılmaktadır. İstatistik Bilgi Sistemine; bitkisel üretime ait veriler yılda üç defa, hayvansal üretime ait veriler yılda iki defa ve tarımsal alet-makine varlığına ait veriler yılda bir defa kaydedilmekte ve sonuçları Bakanlığımız vasıtasıyla TÜİK ile paylaşılmaktadır.

Bitkisel üretim kapsamında 32 adet tarla, 9 adet meyve ve 9 adet sebze olmak üzere toplamda 50 ürüne ait; hayvansal üretim kapsamında büyükbaş, küçükbaş, tek tırnaklı, kümes ve kanatlı hayvanlar ve ilimizde bulunan tarımsal alet-makine sayılarına ait veri girişleri yapılmaktadır.

6.3.Tarım Ürünleri Maliyet Sistemi Çalışmaları (TAMSİS)

Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi (TAMSİS) ile tüm ilçelerimizde üretimi yapılan tarla ve bahçe ürünleri çeşitlerinde her türlü maliyet unsurlarının işlem gruplarına göre değerlendirilerek her ilçe müdürlüğümüze ait ürün maliyetlerinin hesaplanması yapılmaktadır. Tarla bitkileri ve yem bitkileri olmak üzere toplam 24 tane tarımsal ürünün maliyeti hesaplanmaktadır.

6.4. Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi Çalışmaları (TÜFİS)

Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) ile il düzeyinde 7 ilçede belirlenen satış noktalarının (102 farklı ürün için) haftada iki gün fiyat verileri derlenerek sistem üzerinden girişleri yapılmaktadır.

6.5. Tarımsal Kuraklık ve Tarım Sigortalarına Dair Faaliyetler

Tarım Sigortaları Kanunu Uygulamaları

Tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin ve üretimin devamlılığında oluşabilecek riskleri ortadan kaldırmak adına tarımda sigortalı yaşam önceliklerimizdendir. Bu kapsamda ilimizde TARSİM eğitim çalışmaları ile tarımsal üretimde unsur ve poliçe sayısının artırılması için çalışmalar yürütülmektedir.

Tablo 31: TARSİM Kapsamında Yapılan Tarım Sigortaları

Yıl/Konu	Poliçe Sayısı (adet)	Sigorta Bedeli (TL)	Prim (TL)	Sigortalı Alan (da)	Hayvan Sayısı
2025	9.567	3.295.193.169	123.420.395	155.823	194.454

2025 üretim sezonunda “Tarım Sigortaları” kapsamında çiftçilere 47.029.474 TL tazminat ödenmiştir.

Küresel İklim Değişiklikleri ve Kuraklık

Ağrı Tarımsal Kuraklık İl Kriz Yönetimi toplantıları ile diğer kurumlarla iş birliği içerisinde ilimizde alınabilecek tedbirler ve veriler analiz edilmektedir.

Küresel iklim değişiklikleri ile ilgili olarak alınacak tedbirler ve kuraklıkla mücadele konusunda çalışmalar yürütülmekte bu amaçla ilgili kurum ve kuruluşlarla toplantılar düzenlenmekte ve üreticiler bu konularda bilinçlendirilmektedir.

Buğday ve Arpa başta olmak üzere en fazla üretim alanına sahip ilk 5 ürünün bir önceki aya göre aylar itibarıyla gelişim durumları (ekim, dikim, çimlenme, çiçeklenme, sapa kalkma, hasat vb.) ve iklim durumları (don, kuraklık vb.) gibi saha gözlemleri yapılarak bakanlığımız ve konuyla ilgili bölge araştırma enstitülerine raporlanmaktadır.

Hasar Tespit Çalışmaları

2025 yılı içerisinde ilimizde meydana gelen afetlerden dolayı 5.527 dekar alanda hasar tespit çalışması yapılmıştır. Ayrıca 2025 yılında arpa ürününde Merkez ilçede %20, Eleşkirt ilçesinde %21, Taşlıçay ilçesinde %27 ve Doğubayazıt ilçesinde %28 oranında kuraklığa bağlı olarak verim düşüklüğü yaşanmış ve 3 adet afet ihbar formu Bakanlığımıza gönderilmiştir.

6.6. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

2025 yılında Bakanlık tarafından ilimizde 120 işletme ile ÇMVA çalışma yapılması katılım sözleşmesi imzalatılan 120 işletmenin tamamıyla anket çalışması yapılmış ve bu işletmeler için 2025 yılı içerisinde tebliğ gereği işletme başına katılım prim desteği olarak 1.500 TL ödeme yapılacaktır.

6.7. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

2025 yılında tarımsal danışmanlık hizmeti sunan 1 serbest tarım danışmanına 60 çiftçi için 294.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

6.8. Diğer Faaliyetler

Tarımsal Üretim Planlaması Çalışmaları

14 Eylül 2023 tarih ve 32309 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik ve Tarımsal Üretimin Planlanması Rehberi kapsamında ilimizin bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretim planları çalışmaları yürütülmüştür.

Tarım Sayımı Çalışmaları

Bakanlığımız ile Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı (TÜİK) arasında imzalanan "Genel Tarım Sayımı Yapılmasına İlişkin Protokol" kapsamında İl Sayım Komitesi kurulmuştur.

Protokol kapsamında Bakanlığımız personeli olarak 14 asil 14 yedek personel görevlendirmiştir. Kars TÜİK Bölge Müdürlüğü tarafından ilimiz Merkez ve yedi ilçede toplam 25 personel alımı yapılmıştır. İlimizde toplamda 39 personel asil 14 personel yedek olmak üzere Tarım sayımı çalışmaları yürütülmüştür.

Tablo 32: Tarım sayımı kapsamında yapılan anket sayısı

İlçe	Tam Anket	Yarım Anket	Kalan Anket	Cevapsız Anket	Toplam Anket
Merkez	9064	8	144	333	9549
Diyadin	5017	11	80	48	5156
Eleşkirt	5502	8	67	18	5595
Taşlıçay	3440	0	27	33	3500
Patnos	6506	3	40	41	6590
Tutak	3981	1	10	90	4082
Hamur	3968	5	45	18	4036
Doğubayazıt	7711	9	133	125	7978
Genel toplam	45189	45	546	706	46486

Toplam anket sayısının %97,2'si tamamen bitmiştir.

Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi Çalışmaları

Bakanlığımız TBS kayıt sistemine kayıtlı olmayan parseller ile ilgili yapılan çalışmalar neticesinde aşağıda tablo halinde verilen veriler tespit edilerek TBS sitemine kaydedilmiştir

Tablo 33: TÜKAS kapsamında TBS kayıt tablosu

İlçe	Mahalle Köy Sayısı	İşletme Sayısı	Parsel Sayısı	Toplam Ekilen Alan (da)
Diyadin	67	2.130	4.497	47.306,6
Doğubayazıt	84	3.012	6.639	63.617,3
Eleşkirt	65	908	1.662	22.875,8
Hamur	49	830	1.913	24.749,7
Merkez	111	2.711	6.941	89.275,3
Patnos	97	1.916	4.772	54.916,9
Taşlıçay	40	964	2.040	21.682,8
Tutak	74	1.049	3.011	70.365,1
TOPLAM	587	13.520	31.475	394.790,6

Stajyer İstihdamı

"Kamuda 100.000 Staj" projesi dâhilinde başlatılan Ulusal Staj Seferberliği kapsamında oluşturulan Kariyer Kapısı sistemi üzerinden 2025 yılında şartları uygun görülen yaklaşık 100 öğrenciye staj teklifi gönderilmiş olup 47 öğrenci müdürlüğümüzdeki stajlarını tamamlamıştır.

Elektronik Ortamda Tarımsal Yenilik ve Bilgi Paylaşımı

Bakanlığımız Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri tarafından geliştirilen tarımsal yeniliklerin İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinde görev yapan personele ve ilde tarımsal danışmanlık yetki belgesine sahip olup hizmet sunan kurumlardaki tarım danışmanlarına elektronik posta yoluyla ulaştırılarak üretimde kalite ve verimin artırılmasını sağlamak amacıyla "Tarımsal Yeniliklerin Elektronik Ortamda Paylaşılması" uygulaması kapsamında bilgi paylaşımı yapılmaktadır

7. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü

7.1. Çayır Mera ve Yem Bitkileri

Tarımsal yapı içerisinde önemli bir paya sahip büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı destekler yapıdaki tarımsal faaliyetler yanında ilimizde 5.287.306 dekarlık çayır mera varlığı ile ülkemiz çayır mera varlığının yaklaşık %4,2 ünü bünyesinde barındırmaktadır. Mevcut çayır mera varlığı ilin toplam alanının %49'u oluşturmaktadır. Bu alana tarla tarımı olarak yetiştirilen çayır alanları dahil edilmemiş olup tarla bitkileri üretiminin yaklaşık %55'ini yem bitkileri ve çayır otu oluşturmaktadır.

İlimiz, tarla tarımında 10.174 dekar alanda korunga, 4.833 dekarlık alanda yulaf (yeşil ot) ve 10.440 dekarlık alanda yonca (yeşil ot) yem bitkiler ekimi yapılmıştır.

7.2. Çayır Mera ve Yem Bitkileri Projeleri

2025 Yılında yem bitkileri yetiştiriciliğini yaygınlaştırma kapsamında 90 ton korunga ve 30 ton yulaf tohumu 525 çiftçiye dağıtılmıştır.

Tespit, Tahdit ve Tahsis Çalışmaları

İlimizde 2025 yılında 45 mahallede 51.580 hektar alanda mera tahsis çalışması yürütülmüştür

7.3. Ağrı İli Mera Tespit, Tahdit, Tahsis Çalışmaları

İlimiz genelinde 563 köyümüz bulunmakta olup, toplam mera varlığımız 5.287.306 dekar'dır. 2025 yılı içerisinde 90 köyümüzde mera tespit, tahdit ve tahsis çalışması tamamlanmış olup, ilimizde tahsisi tamamlanmış mera varlığımız 3.960.051 dekar'dır.

7.4. Mera Islah Çalışmaları

İlimizde mera alanlarının ıslah çalışması kapsamında meralara 4 gölgelik, 147 sıvat kurulmuştur.

7.5. Mera Tahsis Amacı Değişikliği Talep Ve Sonuçları

İlimizde 2025 yılında 19 adet tahsis amacı değişikliği talebi olmuş ve 3.920,78 dekarlık mera alanı için tahsis amacı değişikliği yapılmıştır.

1999-2025 yılları arasında 423 talep yapılmış olup 23.545.877,60 m2 mera alanında tahsis

amacı değişikliği yapılmıştır.

7.6. Diğer Faaliyetler

İlimizde 2025 yılında 37 adet mera işgali ile ilgili başvuru yapılmış olup,3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında İşlem yapılmak üzere İl idare kuruluna bildirilmiştir.

Çayır-mera iş ve işlemlerine yönelik 1490 adet kurum görüşü düzenlenmiştir.

2025 İlimiz genelinde 12.800 hektarlık alanda etüt sonucu mera, yaylak ve kışlak olarak 5b çalışması yürütölmüştür.

8. İdari ve Mali İşler şube Müdürlüğü

a. Kiralık Araçlar ve Maliyetleri

Doğrudan Temin:

Döner Sermaye

1 Adet Binek araç 278.309,76 TL (12 ay) sözleşme tutarı

(1 araç x23.192,48 TL = 23.192,48 TLx12 ay) =278.309,76 TL

2 Adet 4*4 T-8 Pick-up, 6 adet T-9 Panel (Kamyonet) 12 ay süre ile kiralanması

2 adet x 65.000,00 TL= 130.000,00 TL x 12 Ay =1.560.000,00 TL

6 adet x 17.939,18 TL = 107.635,08 TL x 12 Ay= 1.291.620,96 TL

Genel Bütçe İhale

8 adet T-8 Pick-up(4x2) arazi tip aracın 12 ay süre ile kiralanması

8 adet x 60.000,00 TL= 480.000,00 TL x 12 Ay= 5.760.000,00 TL

9. Diğer birimler

9.1. Hukuk Birimi

Son yıla ait 2100 adli, 3 idari, 71 icra, 5 İdari Para Cezası, 4 Arabuluculuk dosyası olmak üzere toplam 2183 adet derdest dosyamız bulunmaktadır. Bu dosyalara ait dava dilekçeleri, cevap dilekçeleri, müzekkere cevapları, istinaf ve temyiz başvuruları, katılma dilekçeleri, icra takip süreçleri başta olmak üzere, tüm dava ve icra dosyalarının takibi sağlanmıştır.

9.2. Sivil Savunma Birimi

Sivil Savunma Planı

5 yılda bir yenilenerek yapılan plandır. Her yıl gözden geçirilerek ekip güncellemeleri yapılmaktadır. 2025 yılı içinde yeniden hazırlanmış Valiliğimiz ve Bakanlığımızın onayından sonra yürürlüğe girmiştir.

Yangın Yönergesi

Yangın söndürme cihazlarının periyodik bakım ve dolumu yıllık olarak yaptırılmaktadır. Yeni personellere

KBRN (Kimyasal Biyolojik Radyolojik Nükleer) Planı

İl sınırları içinde veya dışında meydana gelip ilimizi etkileyebilecek olan kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikelere karşı gerekli tedbirlerin alınması amacıyla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü görev ve sorumluluklarını belirlemek ve yapılacak müdahale ve faaliyetleri içerir çalışmaların takibi yapılmıştır.

Yerel Düzey Afet Müdahale Planı

TAMP kapsamında ana çözüm ortağı olduğumuz plan 1 ana ve 23 destek çözüm ortakları ile birlikte hazırlanan plan olup 2025 yılı içerisinde yeniden hazırlanmış, Valiliğimiz ve Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Koruma ve Güvenlik Planı

İl Müdürlüğümüz il koordinasyon komisyonunca alınan karar gereği sabotaj yapılabilecek kurumlar arasında olduğundan plan çalışmaları İl Emniyet Müdürlüğü ile yürütülmüştür.

Sabotajlara Karşı Koruma Planı

İl Müdürlüğümüz için sabotaj planı hazırlanmış olup güncelleme çalışmaları takibi yapılmıştır.

İl Risk Azaltma Planı (İRAP)

2025 Yılı itibariyle faaliyete geçen bir plan kapsamında 5 yıllık süreç için çalışmalar takip edilmekte olup veri girişleri İRAP sistemi üzerinden yapılmaktadır.

İl Detay Planı (SEKAPS -Seferberlik Kaynak Planlaması)

7/24 saat çalışma ve kaynak sahibi bakanlık olmamız sebebiyle olağanüstü hâl, seferberlik ve savaş hali ilanı durumunda kaynak planlamaları SEKAPS kapsamında yapılır. Planlar yapılmış olup Bakanlığımızın talimatları doğrultusunda işlemler yürütülmektedir.

Personel Bilgileri

Afet ve acil durumlara karşı her yıl personellerimizin iletişim bilgileri güncellenmektedir.

9.3.Döner Sermaye Birimi

2025 yılında Ağrı İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesince 922 adet muhasebe işlemi yapılmıştır

2025 yılında 53.982.854,97 TL gelir elde edilmiş, 68.543.948,64 TL gider yapılmıştır. Yıl sonunda toplam -14.561.093,67 TL kâr elde edilmiştir. Geçmiş yılların zarara uğratılmasından dolayı kar payı dağıtılmamıştır.

Ayrıca 2025 yılında il ve ilçe müdürlüklerimizde görevli personele aşılama ve küpeleme çalışmalarından dolayı el emeği bedeli olarak 900.660,00 TL ödenmiştir

B. MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Genel Bütçe kapsamında 2024 yılında 136.519.192,17 TL olan İl Müdürlüğümüz bütçesi 2025 yılında %19,41 artarak 163.020.972,30 TL olmuştur. İl Müdürlüğümüze tahsis edilen ödenekten yıl sonunda 162.341.649,28TL harcanmıştır. Harcama oranı %99,58'dir.

Tablo 34: Ağrı İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu

	Toplam Ödenek Gönderme (y)	Harcama(x)	Gerçekleşme Durumu (%) (x*100)/y
01- Personel Giderleri	269.215.837	268.553.689	99,75
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	30.041.320	29.967.432	99,75
Toplam	299.257.157	298.521.121	99,75

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 35:Ağrı İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi (TL)

Yatırımcı Kuruluş		Ağrı İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Sektörü		Tarım
Toplam Proje Sayısı		30
Toplam Proje Bedeli (TL)		102.651.475
PROJELERDE KULLANILAN FİNANSMAN KAYNAKLARI	2025 Yılı Merkezi Bütçe Tahsisi	16.939.022
	2025 Yılı İç Kredi Tutarı	DAP Projesi 12.100.000,00 Sıvat ve Gölgelek 1.820.000,00
	2025 Yılı Dış Kredi Tutarı	Genel Bütçe
	2025 Yılı Öz Kaynak	Genel Bütçe
	2025 Yılı Hibe	10.201.000,00 TL 1.820.000,00 TL
Önceki Yıllar Toplam Harcama Tutarı (TL)		DAP 423.707.420,00 TL Sıvat ve Gölgelek 1.820.000,00 TL
2025 Yıl İç Harcama (TL)		15.970.231 TL + 1.820.000 TL
Toplam Harcama (TL)		17.790.231 TL
Biten Proje Sayısı		5 Adet
Devam Eden Proje Sayısı		30
Başlanmamış Proje Sayısı		1
Nakdi Gerçekleşme Oranı (%)		% 94,83

Bu tabloya .2025 Yılı Yatırım Programı ve Genel Bütçe kapsamındaki projeler yazılacaktır.

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 36: Ağrı İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)

Proje Adı	Proje Başlama Yılı	Proje Tutarı	Önceki Yıllar Harcaması	2025 Yılı Ödeneği	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
Tarım Arazilerinin Devir Ve Takip Sistemi Projesi	2018	89.807	54.081	99	0	60,22	60,22
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi	2012	173.934	129.876	40.000	0	74,67	74,67
Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi Projesi	2010	1.383.357	1.323.831	0	0	95,70	95,70
Çayır Mera Yem Bitkileri Üretiminin Geliştirilmesi Projesi	2012	25.634.040	21.712.117	3.423.600	2.779.150	95,54	95,54
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi	2015	18.179.644	14.779.504	3.040.275	2.580.189	95,49	95,49
Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi	2015	103.191	86.945	0	0	84,26	84,26
İttri Ve Tıbbi Bitkiler İle Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	2016	82.000	70.589	0	0	86,08	86,08
Hayvancılığı Geliştirme Projesi	2016	4.692.918	3.898.848	704.805	495.614	93,64	93,64
Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesi Programı	2016	53.500	51.462	0	0	96,19	96,19
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi	2012	113.747	108.261	0	0	95,18	95,18
Mera Hizmetleri	2016	11.361.780	9.045.122	561.451	433.410	83,42	83,42
Gıda Hizmetleri Cari	2016	3.171.366	2.578.759	505.716	468.030	96,07	96,07
Gıda Ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi	2016	1.076.703	680.765	373.920	170.600	79,07	79,07
Bitki Sağlığı Uyg. Kont. Prj. - Bitkisel Üretim Karantina Hizmetleri	2010	4.094.780	2.211.500	1.767.245	1.429.186	88,91	88,91
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi	2015	362.063	257.829	81.185	28.027	78,95	78,95
Hayvan Hastalık Ve Zararlıları İle Mücadele Projesi	2016	8.534.440	6.603.384	1.661.645	1.616.942	96,32	96,32
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi	2017	82.031	49.826	29.167	0	60,74	60,74
Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi	2017	24.055	24.005	0	0	99,79	99,79
Entegre İdare Ve Kontrol Sistemi Projesi	2017	80.000	79.526	0	0	99,41	99,41
Arazi Kullanım Ve Planlaması Projesi	2017	155.385	149.378	0	0	96,13	96,13
Merkez Ve Taşra Teşkilatı Modernizasyon Prj.	2016	3.850.000	3.832.000	0	0	99,53	99,53
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	2016	721.113	465.670	113.042	110.850	79,95	79,95
Tarım Arazileri Edindirme Ve Yönetim Projesi	2016	64.223	44.169	0	0	68,77	68,77
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi	2016	309.290,00	301.607,00	5.500	0	97,52	97,52

Proje Adı	Proje Başlama Yılı	Proje Tutarı	Önceki Yıllar Harcaması	2025 Yılı Ödeneği	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi	2016	#####	#####	0	0	100,00	100,00
İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi	2016	52.596,00	52.498,00	0	0	99,81	99,81
Muhtelif İşler Projesi	2020	#####	720.780,00	0	0	58,20	58,20
Veteriner Biyolojik Ürünleri Ve Soğuk Zincir Koşullarının İzlenmesi Projesi	2020	490.000,00	462.987,00	0	0	94,49	94,49
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi	2021	#####	#####	1.731.000	1.731.000	100,00	100,00
Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi	2024	230.844,00	218.162,00	9.993	9.993	98,84	98,84
Toplam		99.761.096	81.618.273	14.048.643	11.852.991	93,70	93,70

2. Kaynak: (SGB.Net)

III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Müdürlüğümüz Bakanlığımızın vizyonu ve misyonu dahilinde ülkemiz tarım ve hayvancılığını öngörülen hedeflere ulaştırmak adına sadece il düzeyinde değil konumu itibarıyla bölgesel ve ulusal bir misyon üstlenmiştir. Türkiye Yüzyılında “Geleceğimiz Ortak” yaklaşımı ile yerel, bölgesel ve ulusal politikalara ve yönelmelere altlık oluşturma ve destekleme çabası ile hizmet üretmektedir.

Bu yaklaşım ile müdürlüğümüz sorumluluklarının bilincinde, güvenilir, sonuç odaklı, performansını her geçen gün artırmaya istekli ve bunun için çaba harcayan, en önemlisi gücünü üreticilerden tüketicilere kadar uzanan büyük bir paydaş kitlesinden alan, tarım ve hayvancılık bileşenleri ile görev tanımını sınırlamayan ve millete hizmeti önceliklendirmiş bir kurum olarak tüm çalışanlarıyla ve sektördeki tüm paydaşlarla dayanışma içindedir.

Müdürlüğümüz merkezde 8 şube müdürlüğü, 3 birim ve 7 ilçe müdürlüğü ile güçlü bir kurumdur. Ülkemizin yüksek rakımlı şehirlerinden olan Ağrı ilimiz ülkemizin alansal olarak 26. büyüklüğe sahip kırsal yaşamın güçlü olduğu, zorlu kış şartlarına sahip il olup, farklı topografik ve coğrafi yapısı ile tarım ve hayvancılık deseni geniştir. İlimizin bölgesel konumu Müdürlüğümüzün kurumsal yapısını her geçen gün güçlendirmektedir.

İlimizin gerek sosyal gerekse ekonomisinde vazgeçilmez pozisyonda olan tarım sektörünün yönlendiricisi olmak, kurumumuzu ilde Bakanlığa bağlı birimlerle iş birliği ve hizmet üretme yaklaşımı dışında diğer tüm kurum, kuruluş, üniversite, STK ve yatırımcıların iletişimde önceliklendirdikleri bir yapı haline dönüştürmektedir.

Türkiye Yüzyılı ve Bakanlığımızın politikalarını sahaya yansıtma hedefleri doğrultusunda, ilimizde kırsal yaşamı güçlendirerek sürdürülebilir yaklaşımlarla katma değerli ürünleri insan ve doğa odaklı üretmek/ürettirmek yaklaşımlarımızla çalışmalarımız devam etmektedir.

Üstünlükler

- Köklü ve yaygın teşkilat yapısı
- Tarım ve ormancılık alanında verilen destekler
- Farklı disiplinlerde eğitime sahip uzman insan kaynağı
- Geniş paydaş kitlesi ile iş birliği
- Eğitim ve yayım faaliyetleri
- Bilgi ve teknoloji altyapısı
- Bölgesel konumu
- Hayvancılığa uygun doğal mera varlığı, mevcut coğrafi işaretli ürün varlığı ve potansiyeli, bölgesel teşviklere sahip il içerisinde hizmet yürütülmesi
- Geçmişten gelen hayvancılık kültürüne sahip işletmelere hizmet verilmesi

Zayıflıklar

- Hizmet üretilmesi gereken alanın genişliği
- İklim şartlarına bağlı hizmetlerin yürütülmesinde karşılaşılan riskler
- Yetişmiş personelin bölgede uzun süre kalmaması
- Personel varlığının yetersizliği ve sirkülasyonu
- Hizmetlerin yürütülmesinde geçici görevlendirmeler ile yürütülen iş ve işlemler
- Arazi yapısı ve iklim şartlarına bağlı yeterli ve uygun hizmet aracının bulunmaması
- İlçelerin merkeze olan uzaklıkları
- Hayvan hareketliliğindeki yoğunluk mera hayvancılığına bağlı hastalık ve zararlı riskinin artması ve mücadelenin yarattığı iş yükü
- Tarımsal alanda kitlelere ulaşmak isteyen kontrolsüz kurum kuruluş STK ve yapılar
- Veri üretimi, elde edilmesi ve yönetimi konusundaki çalışmaların tamamlanmamış olması
- Aktif faaliyet gösteren üretici örgütlerinin yeterli düzeyde olmaması ve örgüt kapasitelerindeki yetersizlik
- Belirlenen tarımsal politikalarının ve stratejik planların uygulanmasında yapılan değişikliklere bağlı sektör paydaşlarının yaklaşımları
- Göç eğilimi gösteren il olması ve kırsaldan kopuş
- Tarım sektöründe iş gücüne bağlı çalışmaya istekli genç nüfusun azlığı
- Tarımsal alanda katma değerli ürün üretecek ve markalaşmış sanayi tesisinin bölgede yetersizliği
- Ulusal ve uluslar arası tarımsal ürün işleyen firmaların bölgede yatırım yapmada gösterdikleri çekinceye bağlı olarak sektör bileşenlerindeki yaklaşım
- Kısıtlı pazara erişim ve lojistik zorluk ve maliyetlerdeki ulusal politikalara bağlı artış ve değişkenliği etkilediği sektör içerisinde bulunmak
- Çiftçilerin ve yetiştiricilerin geleneksellikten uzaklaşmama ve uzun vadeli yatırım yapma isteklerindeki yetersizliğe bağlı ulusal politikaları sahaya yansıtmakta yaşanan olumsuzluklar
- Çiftçiliğin toplumda itibar ve eğitim açısından dezavantajlı meslekler arasında yer alması
- Özellikle hayvansal ürün piyasa regülasyonuna yönelik ulusal politikalardan hizmet üretilen sektör bileşenlerinin olumsuz etkilenmesi
- Bilgi kirliliğine açık bir alan olması
- Veri tabanları yazılım ve donanımlarının yenilenmesinde yaşanan aksaklıklar
- Sosyal tesis ve imkânların eksikliği
- Hizmet binalarının yenilenmeye ve tadilata ihtiyaç duyması
- Bölgedeki sosyal yapıya bağlı geçmişten gelen hayvansal ürün üretme ve pazarlama alışkanlığı
- Bölgede üretilen özellikle hayvansal ürünlerin tercih edilmesine bağlı haksız kazanç sağlamaya isteğindeki kitlenin bulunması

Müdürlüğümüz Bakanlığımızın hedefleri doğrultusunda ulusal ve yerel yaklaşımları analiz ederek tüm paydaşlarla birlikte kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanmak suretiyle üreticilerimiz başta olmak üzere tüm vatandaşlarımızın refahını artırmaya yönelik politika ve uygulamalara devam edecektir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte toprak, su, mera, orman gibi sektörün tüm üretim kaynakları tek elde toplanarak bütüncül bir yönetim anlayışına geçilmiş ve politika uygulamalarının etkinliği artırılmıştır. Bu etkinliğin sürdürülebilir kırsal yaşamı güçlendiren bir yaklaşımla ilimizde sosyal hayata ve ekonomiye yansıtmak için şeffaf ve hesap verebilir bir anlayışla çalışmaktayız.

Müdürlüğümüzün 2025 yılı İdari Faaliyet Raporu anılan yıl içerisinde de kamuda stratejik yönetim sürecinin çerçevesini çizen yasal düzenlemelere uygun olarak kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanılması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Raporun oluşturulması aşamasında tüm birimlerimizin karar alma süreçlerine katılım sağladığı bu durumun il, bölge ve ulusal düzeyde Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız hedeflerine ulaşma konusunda başarıyı artırdığı değerlendirilmektedir

IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER

Gıdaya olan talebin her geçen gün arttığı günümüzde gıdanın kaynağı tarım ve hayvancılıkta arz güvenliğini sağlayıcı yaklaşımlar ve politikaları sahaya yansıtmak için çalışmaktayız. Tarımda etkileşim halindeki tüm bileşenleri uzun vadeli sürdürülebilir bir ortak yaklaşımda birleştirerek kaynakları rantabl kullanmak ve kırsal yaşamı güçlendirmek önceliklerimizdendir. İlimizde sektöre hizmet üreten personellerimiz, güçlü yapıya sahip kurumumuzun çiftçilerimizle ve sektör bileşenleri ile bağını güçlendirerek Türkiye Yüzyılı'nın "Geleceğimiz Ortak" yaklaşımı ile ilimiz, bölgemiz ve ülkemiz tarımını geleceğe taşımak için çalışacağız.

Sektör bileşenlerine daha iyi hızlı ve teknolojik altyapı ile hizmet yürütebilmek adına kurum hizmet binasını ulaşılabilir ve alternatiflere açık bir alana taşımak için inşaat yapım sürecini başlattık.

Sektörün her kesiminin söz sahibi olduğu çözüm odaklı çalışan Erzurum Tarım Konseyini kurduk.

Entegre yaklaşımlarla tarımsal yapıyı güçlendirmek için besi hayvancılığı konusunda Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulumu için süreç başlatıldı.

Jeotermal kaynakların zengin olduğu ilimizde jeotermal kaynaklı sera OSB kurulumu için lobi çalışması ve örnek uygulama ziyaretleri yapıyoruz.

Hayvansal üretimin ana unsuru sütü değerli kılarak bölgede hayvancılık sektörünü güçlendirmek adına Erzurum Süt İşleme Tesisi ve Süt Tozu Üretim Tesisi kurulumu için taraflarca iş birliği halindeyiz.

İlimizin bölgesel yapısı ve hayvan hareketliliği dikkate alınarak hayvan hastalık ve zararlıları ile etkin mücadele için tüm tedbirlerde (aşılama, eğitim, yol kontrol noktası, küpeleme, kayıt vb.) hassasiyet gösteriliyoruz.

Bakanlığımız fon kaynakları projeleri dışında yerel bölgesel fon kaynaklı projeler ile ilimiz tarımını güçlendiriyoruz.

Bu kapsamda,

- Personel büro ve sistemsel iş yükünü azaltarak işletme başına hizmet üretme süresini artırmak,
- Personel eksikliğini gidererek çalışanların bölgede çalışma süresini uzatıcı sosyal faaliyet altyapısı ile bilgi becerilerini geliştirici tedbirleri almak,
- Tarımda teknolojik altyapıyı destekleyici projeler önceliklendirmek,
- Sürdürülebilir yaklaşımlar ile kırsal yaşamı güçlendirmek,
- Tarımda genç ve kadın nüfus oranını artırmak,
- Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde işletme altyapılarını güçlendirerek büyük kapasiteli işletmeler kurmak,
- Buzağı kayıp oranlarını düşürmek,
- Et ve süt ürünlerini ilde katma değerli ürünlere dönüştürmek,
- Sanayiye aktarılan süt miktarını artırmak,
- Ulusal bazda marka değeri yüksek özellikle et ve süt ürünleri işleme konusunda sanayileşme oluşturmak,

- İlde hayvan hastalık ve çıkışlarında sürekli azalış eğilimi göstermek için kamu yetiştirici iş birliğini güçlendirmek,
- İlk etapta besi konusunda olmak üzere birbirlerini tetikleyen katılımcı Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi oluşturmak,
- Tarımda sigortalı yaşamı güçlendirici TARSİM poliçe ve unsur sayısını artırmak, bitkisel üretimde sebze ve meyve üretimini güçlendirmek,
- Mera altyapısını ve kalitesini güçlendirmek,
- Tarımsal faaliyetleri içerisine alan yerel değerlerle entegre turizm faaliyetlerini güçlendirmek

öne çıkan yaklaşımlarımız olarak değerlendirilmektedir.

V)EK TABLOLAR

Tablo 37: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
Diyadin İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1550-469	1950	Hazine
	Lojman	1550-177	1950	Hazine
Doğubayazıt İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	3670-171	1950	Hazine
	Lojman	3670-396	1950	Hazine
	V.S.K.N	5000		
	Zirai Karantina	20125	1950	Hazine
Eleşkirt İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	2154.31-740	2010	Hazine
Hamur İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1006.47-459	1983	Hazine
Taşlıçay İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	901.98-420	1981	Hazine
	Lojman	901.98-167	1981	Hazine
Tutak İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1602.31-316	1981	Hazine
Patnos İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	6000-220	2010	Aile Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlüğü(Bila Bedel)

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 38: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılımı

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Doğubayazıt İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2012	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Courier	2023	-	1	-	1
Diyadin İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2012	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Courier	2023	-	1	-	1
Taşlıçay İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2011	1	-	-	1
Courier	2023	-	1	-	1
Hamur İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2012	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Tutak İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2014	1	-	-	1
Courier	2023	-	1	-	1
Patnos İlçe Müdürlüğü					

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Pikap	2012	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Courier	2023	-	1	-	1
Eleşkirt İlçe Müdürlüğü					
Pikap	2013	1	-	-	1
Pikap	2023	-	1	-	1
Courier	2023	-	1	-	1
Gürbulak Veteriner Sınır Noktası					
Dacia Duster	2018	1	-	-	1

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

Tablo 39: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet)

Malzemenin Adı	Diyadin İlçesi	Doğubeya zıt İlçesi	Eleşkirt İlçesi	Hamur İlçesi	Tutak İlçesi	Taşlıçay İlçesi	Patnos İlçesi	TOPLAM
Masaüstü Bilgisayar	16	31	18	15	16	15	26	137
Dizüstü Bilgisayar	2	5	4	3	3	4	4	25
Tablet Bilgisayar	-	-	-	-	-	-	-	-
Yazıcı	10	14	11	5	7	10	16	73
Faks	-	-	-	-	-	-	-	-
Fotokopi Makinesi	1	1	1	1	1	1	1	7
Projeksiyon Cihazı	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarayıcı	1	1	1	1	1	1	1	7
Telefon	4	5	4	5	6	7	8	39
Modem	-	-	-	-	-	-	-	-
Fotoğraf Makinesi	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamera	-	-	-	-	-	-	-	-
Video	-	-	-	-	-	-	-	-
Yazılım Lisansı	-	-	-	-	-	-	-	-
.....								

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 40: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı

ÜN VAN	Doğubayazıt	Hamur	Diyadin	Tutak	Taşlıçay	Eleşkirt	Patnos
İl Müdürü	-	-	-	-	-	-	-
İl Müdür Yardımcısı	-	-	-	-	-	-	-
Şube Müdürü	-	-	-	-	-	-	-
İlçe Müdürü	1	1	1	1	1	1	1
AVH	-	-	-	-	-	-	-
GİH	3	2	-	1	3	1	3
THS	23	12	10	12	12	15	20
SHS	-	-	-	-	-	--	-
YHS	1	0	1	1	1	1	2
4/B Sözleşmeli	10	7	6	8	11	9	6
İşçi	1	0	1	1	1	1	2
Hizmet Alımı (Şoför vb.)	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	39	22	19	24	29	28	34

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

<https://agri.tarimorman.gov.tr/>

/agritarimgovtr

/agritarimgovtr

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
AĞRI İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: Yavuz Mah. Kağızman Caddesi No: 36 Merkez/AĞRI